

NR 96 – GRUDZIEŃ 2016

# AGRICOLA

PISMO SGGW  
ISSN 1640-4734



# Inauguracja roku akademickiego 2016/2017





## *Szanowni Państwo, Drodzy Czytelnicy!*

*Przed nami wyjątkowe dni. Zbliżają się Święta Bożego Narodzenia – czas spotkań w rodzinnym gronie, pojednania i życzliwości. Z tej okazji życzę Państwu w imieniu władz Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego i własnym zdrowia oraz wszelkiej pomyślności. Wykorzystajmy ten magiczny czas na zadumę nad tym, co minęło, i nad tym, co nas czeka. Na wyjaśnienie nieporozumień, uciszenie sporów, na spotkania w gronie przyjaciół. Przy wigilijnym stole przypomnijmy sobie, jak wiele radości daje bliskość z drugim człowiekiem. Z życzliwością pomyślmy o tych, którzy ten czas spędzają samotnie i zróbmy dla nich miejsce w naszych domach i sercach. Niech zapach choinki i dźwięki kolęd sprawią, że zapomnimy o troskach dnia codziennego i z optymizmem spojrzymy w przeszłość.*

*Dobiega również końca rok 2016 – niezwykle ważny w historii Uczelni. Rok, w którym uroczymie uczciliśmy jubileusz 200-lecia Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego. Zamknęliśmy pewien etap w dziejach Uczelni i jednocześnie otworzyliśmy kolejny. Nowo wybrane władze wprowadzą bowiem SGGW w następne w jej historii stulecie. I wierzę, że wszyscy dołożymy starań, by nasza Uczelnia nieustannie się rozwijała.*

*Koniec roku to dobry czas, by poczynić noworoczne postanowienia i zaplanować przyszłość. A nowy rok jest jak czysta karta, która czeka na dobre wpisy. Wypełnijmy go więc zrealizowanymi planami i urzeczywistnionymi marzeniami. Wpiszmy zdrowie, miłość, pomyślność i szczęście, by towarzyszyły nam każdego dnia nowego roku.*

*Życzę Państwu, by rok 2017 był rokiem spokojnym i bezpiecznym. By przyniósł satysfakcję z pracy oraz szczęśliwe dla Państwa zdarzenia. Niech da nowe szanse, wskaże korzystne rozwiązania i obfituje w sukcesy we wszystkich dziedzinach życia. Niech to będzie dla nas wszystkich dobry rok!*

*Serdecznie tego Państwu życzę*

*Prof. dr hab. Wiesław Bielawski*

*Rektor SGGW*

# Inauguracja roku akademickiego 2016/2017



29 września 2016 roku zainaugurowano kolejny rok akademicki w naszej *Alma Mater*. Tę niezwykle ważną w życiu szkoły wyższej uroczystość otworzył JM Rektor SGGW prof. dr hab. Wiesław Bielawski, po czym immatrykulowano studentów i doktorantów. Wykład inauguracyjny wygłosił gen. bryg. prof. dr hab. n. med. Grzegorz Gielera – dyrektor Wojskowego Instytutu Medycznego.

## Przemówienie JM Rektora SGGW prof. dr. hab. Wiesława Bielawskiego



Panie Ministrze,  
Eminencjo,  
Ekscelencjo,  
Magnificencjo,  
Dostojni Goście,  
Szanowni Państwo!

Z radością i wzruszeniem witam Państwa w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego. Inauguracja roku akademickiego to wielkie i radosne święto całej uczelnianej społeczności, zwłaszcza tych, którzy w tym roku po raz pierwszy przekroczyli progi naszej Uczelni.

Jest to także wyjątkowa inauguracja dla mnie. Chciałbym Państwu podziękować za zaufanie, którym mnie Państwo obdarzyliście, powierzając mi zaszczytną funkcję rektora SGGW. Obiecuję, że będę starał się stwarzać wszystkim pracownikom i studentom jak najlepsze warunki do pracy, nauki i rozwoju.

**Szanowni Państwo!**

Inaugurujemy dziś rok akademicki 2016/2017, którym rozpoczynamy trzecie stulecie tradycji Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

Rok 2016 jest dla społeczności SGGW wyjątkowy. Obchodzony jubileusz 200-lecia Uczelni był okazją do przypomnienia jej bogatej historii oraz prezentacji dokonań. Odbywały się liczne spotkania, konferencje, wystawy i pikniki. Zwieńczeniem obchodów była uroczysta Gala Jubileuszowa, która odbyła

**Szanowni Państwo!**

Podczas mszy dziękczynnej kończącej centralne obchody jubileuszu Eminencja Ksiądz Kardynał Kazimierz Nycz powiedział: „*Jubileusz niczego nie kończy, ale wszystko zaczyna*”. Podsumowaliśmy 200 lat funkcjonowania Uczelni, teraz wchodzimy w nowe stulecie, a rozpoczynający się rok akademicki otwiera kolejny etap w dziejach SGGW.

Zastanawiamy się, jaki będzie dla nas? Co przyszłość przyniesie nam, naszej ojczyźnie, światu? To pytanie jest



się 20 maja w Teatrze Wielkim. W ten sposób oddaliśmy hołd wszystkim tym, którzy przyczynili się do powstania pierwszej na ziemiach polskich uczelni rolniczej, tym, którzy dbali o jej istnienie i rozwój. Współczesna SGGW to dzieło kilku pokoleń mądrych i odważnych Polaków, którzy często w okolicznościach wojen, powstań i zaborów kształcili i unowocześniali polską wieś, niejednokrotnie stając także w obronie niepodległości i wolności ojczyzny.

Dzisiejsza Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego to nowoczesny uniwersytet przyrodniczy, na którym na trzy-nastu wydziałach, trzydziestu siedmiu kierunkach studiów pierwszego i drugiego stopnia, a także na studiach podyplomowych i doktoranckich kształcą się dwadzieścia pięć tysięcy studentów. Na Uczelni zatrudnionych jest trzy tysiące pracowników, z czego blisko połowa to kadra akademicka. Współpracujemy z ponad dwustoma uczelniami i instytucjami z ponad pięćdziesięciu krajów. Uczelnia skupia potężne grono ekspertów różnych dziedzin, którzy swoją pracą przyczyniają się do rozwoju gospodarczego naszej ojczyzny i postępu cywilizacyjnego.

W naszych murach działają także Ursynowski Uniwersytet III Wieku im. Juliana Ursyn Niemcewicza skupiający siedmiuset słuchaczy i Uniwersytet Otwarty, którego kursy o określonej tematyce ukończyło ponad tysiąc osób.

Mimo upływu lat jedno pozostaje niezmiennie. Tym, co nieprzerwanie łączy Instytut Agronomiczny w Marymoncie ze współczesną SGGW jest misja, którą nasza Uczelnia realizuje od dwóch wieków. Misją Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego jest służenie rozwojowi gospodarczemu i intelektualnemu polskiego społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wiejskich, gospodarki żywnościowej i szeroko rozumianego środowiska naturalnego.

wyjątkowo istotne dla mnie – rektora Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego – przez najbliższe lata odpowiedzialnego za jej losy. Dydaktyka, badania naukowe, współpraca międzynarodowa, współpraca z gospodarką, infrastruktura, finanse – to tylko część elementów, których właściwe funkcjonowanie składa się na sukces szkoły wyższej. Istotne jest więc spójne działanie na wielu polach. A celem nadrzędnym musi być dobro Uczelni.

Pragnę, by moja macierzysta Uczelnia rozkwitała. Marzy mi się jej dynamiczny rozwój, skutkujący niesłabnącym zainteresowaniem wśród kandydatów na studia, wysokimi miejscami w rankingach i doskonałymi wynikami badań. Chcę, by SGGW była najbardziej innowacyjną uczelnią w kraju, instytucją rozpoznawalną na całym świecie i kojarzoną z wysokim poziomem nauczania i badań naukowych. Wymaga to ogromnego wysiłku całej społeczności naszej Uczelni. Zapraszam więc Państwa do współpracy i liczę na Państwa zaangażowanie, bo to Państwo jesteście największą wartością SGGW.

O wsparcie i życzliwość proszę również emerytowanych pracowników naszej Szkoły. Przez wiele lat wspólnie pracowaliśmy na jej dzisiejszy sukces. I w dalszym ciągu chcemy korzystać z Państwa wiedzy i doświadczenia. Dlatego proszę, wspierajcie nasze działania, bowiem wspólna praca pokoleń z pewnością przyczyni się do rozkwitu Uczelni.

**Szanowni Państwo!**

W życiu każdej społeczności są, obok momentów radosnych, również momenty trudne. Należą do nich chwile pożegnań. W minionym roku akademickim pożegnaliśmy dwudziestu ośmiu pracowników Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego. Proszę o uczczenie ich pamięci minutą ciszy. Proszę Państwa o powstanie (...)

## Dostojni Goście, Droga Społeczności Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie!

Moje hasło wyborcze brzmiało: „Profesjonalizm i innowacyjność podstawą dalszego rozwoju Uczelni”. Zamierzam konsekwentnie wprowadzać je w życie.

O prestiżu uczelni świadczy potencjał badawczy oraz konkretne osiągnięcia mierzone liczbą pozyskiwanych grantów krajowych i europejskich. Istotne są jakość publikowanych prac, liczba cytowań, liczby wdrożeń i patentów. Dlatego w swoich działaniach główny nacisk chciałbym położyć na podniesienie poziomu badań naukowych. Uważam, że sposobem na ich dynamiczny rozwój jest tworzenie silnych interdyscyplinarnych zespołów badawczych, zdolnych do pozyskiwania środków na badania.

Silne zespoły badawcze muszą uzyskać wsparcie formalnoprawne ze strony władz Uczelni. I dlatego chciałbym, by w SGGW powstawały specjalistyczne grupy tzw. grant menedżerów. Ich podstawowym zadaniem będzie wyszukiwanie najbardziej obiecujących badaczy i wspieranie ich działań przy pozyskiwaniu, a następnie w przygotowywaniu i rozliczaniu wniosków. Liczę, że pierwsze zespoły zostaną powołane jeszcze w tym roku.

Mimo że w ramach funduszy strukturalnych Unii Europejskiej przewidziano wzrost środków na badania, to w większości projektów badawczych będzie wymagany tzw. wkład własny Uczelni. Aby go zabezpieczyć, zamierzamy utworzyć specjalny fundusz. Mam nadzieję, że zwiększy to procent pozytywnie rozpatrywanych wniosków.

Utrzymanie potencjału naukowo-badawczego na wysokim poziomie jest niezwykle istotne, gdyż ma ścisły związek z zaangażowaniem Uczelni we współpracę z gospodarką. Za szczególnie ważne uznaję powołanie Rady ds. Partnerstwa Gospodarczo-Społecznego, której zadaniem będzie zgłaszanie i wspieranie inicjatyw z zakresu przedsiębiorczości.

Chciałbym, by nasi pracownicy mieli większą świadomość w zakresie ochrony patentowej oraz sposobów komercjalizacji wyników badań. Dlatego dołożymy wszelkich starań, by ułatwić członkom naszej społeczności zakładanie firm typu start-up, spin-off czy spin-out. Udoskonalimy również funkcjonowanie Centrum Innowacji i Transferu Technologii SGGW, tak by dostosować je do aktualnych potrzeb Uczelni i wymagań gospodarki.

Kolejnym krokiem sprzyjającym osiągnięciu sukcesów w badaniach naukowych jest zapewnienie warunków do ich prowadzenia. Nowoczesna infrastruktura i dobrze wyposażone laboratoria to podstawa instytucji naukowo-badawczej. Dlatego dbamy o to, by nasza aparatura należała do najnowocześniejszych, a obiekty dydaktyczne były na bieżąco modernizowane.

W najbliższym czasie chcemy rozbudować bazę badawczą o kolejne placówki. Złożyliśmy do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego wnioski dotyczące stworzenia na Uczelni trzech kolejnych centrów badawczo-wdrożeniowych. Chcemy, żeby obok już funkcjonujących powstały Centrum Biologii Stosowanej, Centrum Żywności i Żywnienia oraz Centrum Medycyny Regeneracyjnej.

O sile Uczelni decyduje przede wszystkim aktywność i zaangażowanie jej pracowników, które musi być dostrzegane i odpowiednio doceniane. Dlatego ważne jest opracowanie i wdrażanie wydziałowych i ogólnouczelnianych systemów wyłaniania i nagradzania najlepszych naukowców, a także powiązanie wynagrodzenia pracowników z ich efektywnością.

O tym, że warto być aktywnym, niech świadczą osiągnięcia Pani Profesor Magdaleny Król z Wydziału Medycyny Weterynaryjnej. Prowadzone przez nią nowatorskie badania zostały wyróżnione grantem w wysokości miliona czterystu



tysięcy euro przez Europejską Radę ds. Badań Naukowych. Dokonane przez Panią Profesor odkrycie to ważny krok w walce z małymi przerzutami nowotworowymi będącymi istotnym problemem klinicznym. Cieszymy się, że Uczelnia może pochwalić się tak zdolnym naukowcem. Mamy nadzieję, że badania te przyczynią się do przełomu w leczeniu chorób nowotworowych i będą inspiracją dla młodych pracowników nauki.

Kadra naukowa prowadząca coraz bardziej wyspecjalizowane badania to ogromny potencjał polskiej nauki. Aby zapewnić jej jak najlepsze warunki do ich prowadzenia, uczelnie muszą pozyskiwać środki z funduszy europejskich, gdyż poziom finansowania nauki z budżetu państwa jest niewystarczający. Wysokość nakładów na badania i rozwój w odniesieniu do PKB plasuje nasz kraj na jednym z ostatnich miejsc w Europie. Dlatego Prezydium Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich podjęło na ostatnim posiedzeniu uchwałę, w której zwraca się z apelem do rządu i parlamentu Rzeczypospolitej Polskiej o „zdecydowane zwiększenie – w porównaniu z rokiem 2016 – nakładów przeznaczonych na finansowanie nauki i szkolnictwa wyższego”. Dofinansowanie nauki zapobiegnie również coraz powszechniejszemu w ostatnich latach zjawisku migracji młodych naukowców do placówek zagranicznych.

Aktualny stan i perspektywy rozwoju kadry naukowej oraz dostosowanie struktury Uczelni do bieżących potrzeb będą jednym z ważniejszych zagadnień, którymi zajmie się w najbliższym czasie Senat Akademicki SGGW.

### Szanowni Państwo!

Od lat jednym z podstawowych zadań Uczelni jest współpraca międzynarodowa i z ogromnym zaangażowaniem pracujemy nad jej dynamicznym rozwojem. Efektem tego jest wzrost międzynarodowego prestiżu SGGW jako wiodącego uniwersytetu przyrodniczego. A dowodem świadczącym o uznaniu naszej wysokiej pozycji jest fakt, że w styczniu przyszłego roku obejmiemy prezydenturę Euroligi – stowarzyszenia zrzeszającego najlepsze uniwersytety przyrodnicze w Europie.

Aktywne uczestnictwo Uczelni i jej pracowników w międzynarodowych sieciach oraz organizacjach naukowych



i dydaktycznych powinno zaowocować wspólnymi projektami naukowymi oraz wymianą kadry i studentów. Należy zwiększyć nacisk na konieczność odbywania długoterminowych zagranicznych staży naukowych. Niestety, korzyści płynące z tej możliwości są nadal przez młodych pracowników niedoceniane. A przecież dłuższy pobyt w zagranicznym ośrodku to okazja do zapoznania się z nowymi, innymi niż krajowe, metodami badawczymi czy przygotowywania z zagranicznymi partnerami wspólnych publikacji. To również doskonały czas na rozpoczęcie i prowadzenie badań, które następnie można kontynuować już w macierzystej uczelni. Myślę, że jest to szansa, którą warto w pełni wykorzystać.

Internacjonalizacja badań i kształcenia to jedno z priorytetowych zadań na najbliższą kadencję. Dlatego zamierzam zwrócić uwagę na zwiększanie liczby programów studiów oraz uruchomienie studiów doktoranckich w języku angielskim. Obecnie w języku angielskim prowadzimy cztery kierunki, jesteśmy gotowi na uruchomienie kolejnych. Zagraniczne akredytacje posiadają już weterynaria i leśnictwo. Należy dotożyć starań, by sukcesywnie dołączały do nich następne. Musimy także podjąć starania o uzyskanie międzynarodowych akredytacji dla specjalistycznych laboratoriów działających w SGGW. Jest to więc obszar, który nadal wymaga naszej aktywności i zaangażowania.

#### **Szanowni Państwo!**

Dla każdego uniwersytetu ważne jest pozyskiwanie jak największej liczby kandydatów na studia. Należy więc stale aktualizować ofertę dydaktyczną, dostosowując kierunki i programy studiów do wymogów i oczekiwań rynku pracy. W warunkach pogłębiającego się niżu demograficznego ważne jest, by znaleźć jak najbardziej efektywny sposób dotarcia do młodego człowieka, który podejmuje decyzje dotyczące studiów.

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego jest uczelnią, która nie ma problemów rekrutacyjnych. Niesłabnącym zainteresowaniem cieszą się nasze studia stacjonarne, na które nadal jest więcej chętnych niż wolnych miejsc. Na podkreślenie zasługuje fakt, że podczas tegorocznej rekrutacji na studia zarejestrowało się o półtora tysiąca kandydatów więcej niż w dwóch poprzednich latach, czyli ponad szesnaście tysięcy.



Średnio o jedno miejsce na studiach stacjonarnych ubiegało się trzech kandydatów.

W tym roku najpopularniejszymi kierunkami studiów były: dietetyka, finanse i rachunkowość, logistyka, weterynaria. Na tych kierunkach o jedno miejsce ubiegało się od siedmiu do dziesięciu kandydatów. Naukę na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych rozpocznie siedem tysięcy siedemset dwudziestu studentów pierwszego roku.

#### **Droga Młodzieży, Studenci pierwszego roku!**

Za chwilę dołączycie do grona studentów Szkoły Główny Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Wybraliście naszą Uczelnię świadomi, że warto inwestować we własną przyszłość. I uważam, że była to słuszna decyzja!

Proszę Was tylko, żebyście studiów nie traktowali jako obowiązku, ale jako przywilej. Przywilej zgłębiania tajemnic wiedzy, możliwość współpracy z doświadczoną kadrą

profesorską, szansę wszechstronnego rozwoju, wreszcie radość przebywania w gronie ludzi młodych, energicznych, chętnych do nauki.

Wasi starsi koledzy już wiedzą, że uczelnia to nie tylko szkoła. To miejsce, którego wybór ma wpływ na dalsze życie. To, czego doświadczycie w okresie studiów, zaowocuje w przyszłości. Warto więc, obok nauki, skorzystać z możliwości współpracy z organizacjami studenckimi, kołami naukowymi czy zespołami artystycznymi. Angażujcie się w życie Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego – od dziś naszej wspólnej Uczelni.

Pamiętajcie, studia to Wasz czas! I tylko od Was zależy, jak go wykorzystacie. Dlatego „dajcie każdemu dniu szansę stania się najpiękniejszym w całym Waszym życiu”.

Życzę Wam, by studia w SGGW były spełnieniem marzenia o fascynującym, dobrym i szczęśliwym życiu. By przyniosły odpowiedzi na nurtujące Was pytania i otworzyły drzwi do sukcesów naukowych i zawodowych. A kto wie, może także pozwoliły na odnalezienie osoby, z którą zwiążecie swoje życie osobiste.

Wszystkim studentom i doktorantom Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w rozpoczynającym się roku akademickim życzę niesłabnącego głodu wiedzy, zadowolenia z wybranego kierunku studiów, sukcesów w nauce i satysfakcji z przynależności do naszej uczelnianej rodziny.

### Szanowni Goście!

Dzisiejszy wykład inauguracyjny pt. „Badania epidemiologiczne a zdrowie populacji, czyli jak być pozytywnie aktywnym w systemie ochrony zdrowia” wygłosi dyrektor Wojskowego Instytutu Medycznego generał brygady, profesor nauk medycznych Grzegorz Gielek.

Panie Profesorze, serdecznie dziękuję za to, że przyjął Pan nasze zaproszenie i jest dziś z nami, by wspólnie świętować początek nowego roku akademickiego.

### Szanowni Państwo!

Kończąc swoje wystąpienie, przytoczę słowa Platona: „Najważniejszy w każdym działaniu jest początek”. I nasza Uczelnia miała to szczęście! Wzięła swój początek z niewielkiego ośrodka i na przestrzeni wieków rozrosła się do uniwersytetu przyrodniczego.

Dziś u progu nowego w dziejach Uczelni stulecia historia zatoczyła koło. Pierwszym dyrektorem założonego w 1816 roku Instytutu Agronomicznego w Marymoncie był agronom Jerzy Benjamin Flatt. Po dwustu latach rektorem został wybrany absolwent Wydziału Rolniczego SGGW, obecnie profesor Wydziału Rolnictwa i Biologii.

Niech ta analogia będzie dobrą prognozą na przyszłość. Zwiastunem zmian, których wprowadzenie przyczyni się do dalszego rozwoju naszej Szkoły. Rozpocznijmy ten rok z zapętem i wiarą w przyszłość!

Zapraszam Państwa do wspólnej pracy i obiecuję dołożyć starań, by kadencja 2016–2020 była dla Uczelni czasem dalszego rozkwitu, wykorzystanych szans i urzeczywistnianych marzeń. Jednocześnie proszę o życzliwość, wyrozumiałość i wsparcie, gdyż tylko w atmosferze wzajemnego zaufania i zrozumienia będziemy mogli z entuzjazmem oddać się działaniom na rzecz Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego.

### Drodzy Państwo!

W inaugurowanym dziś roku akademickim życzę Państwu zdrowia i wszelkiej pomyślności, realizacji planów i zamierzeń oraz wielu sukcesów zarówno w życiu zawodowym, jak i osobistym.

Życzę Państwu by to, co szczęśliwe, pomyślne i korzystne, ziściło się w roku akademickim 2016/2017.



## Wystąpienie przedstawiciela Samorządu Studentów

**Magnificencjo Rektorze,  
Dostojni Goście,  
Wysoki Senacie,  
Szanowni Państwo,  
Drodzy Studenci,  
Koleżanki i Koledzy!**

Ogromnie cieszę się, że możemy się spotkać w murach Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Moją wypowiedź adresuję głównie do naszych nowo przyjętych studentów. Gratuluję Wam trafnego wyboru miejsca studiów – w końcu nie każdy student w Polsce może studiować na uczelni cieszącej się dobrą sławą od dwustu lat.

Chciałbym, aby SGGW od dzisiaj stała się dla Was drugim domem, Waszą „małą ojczyzną”. Studia to wysiłek zdobywania wiedzy, nabywania umiejętności i stopniowego realizowania marzeń, ale też czas na rozwijanie własnych pasji, zainteresowań, przyjaźni, a nawet miłości. Macie do dyspozycji przepiękny kampus oferujący świetne warunki do studiowania. Poddajcie się magii tego miejsca, ale rozsądnie, aby nie stracić z oczu zasadniczego celu. Przybyliście, aby studiować, rozwijać własne talenty i uzdolnienia, aby odnajdywać drogi do wiedzy i świadomości. Zależy nam, abyście odebrali jak najlepsze wykształcenie. Wracając do domów lub wyruszając w świat, będziecie najlepszą wizytówką oraz reklamą SGGW nie tylko w Polsce, ale i na świecie. To od Was zależy, jak będzie przebiegał rok akademicki 2016/2017.

Zachęcam więc i apeluję o mądre decyzje oraz rozsądne gospodarowanie czasem, tak aby skorzystać z wszystkich aspektów życia studenckiego. Macie unikalną szansę studiować na uczelni o ogromnym potencjale i długich tradycjach, najlepszej uczelni przyrodniczej w Polsce.

Pamiętajcie jednak, że żyjemy w burzliwych czasach, a same mury akademickie mogą nie być jedynym czynnikiem





wystarczającym, aby osiągnąć sukces. Poza zajęciami dydaktycznymi istnieje wiele aktywności pozwalających na poszerzenie swoich horyzontów: działalność w samorządach, agendach i kołach naukowych lub praktyki zawodowe. Zapamiętajcie, że przychodząc na naszą Uczelnię obciążacie ją odpowiedzialnością za jakość Waszej edukacji, Waszych horyzontów i Waszego światopoglądu. Studia, tak jak przysłowiowe podróże, kształcą, ale tylko ludzi świadomych, odpowiedzialnych i przyswajających wiedzę. Tak jak nie da

się uzyskać wysokiego plonu z marnego zasiewu, tak osoba oporna na wiedzę nie zostanie dobrym studentem.

Na koniec chciałbym powiedzieć, że głęboko wierzę, iż Wasz okres studiowania w SGGW zaowocuje sukcesem w życiu prywatnym i zawodowym oraz jestem pewien, że ten czas zawsze będziecie wspominać z sentymentem i uśmiechem na ustach.

**Łukasz Czech**  
przewodniczący RU Samorządu Studentów SGGW





## Wystąpienie przedstawiciela Rady Doktorantów

**Magnificencjo Rektorze,  
Wysoki Senacie,  
Szanowni Państwo Rektorzy i Dziekani,  
Drodzy Profesorowie,  
Szanowni Goście,  
Drodzy Doktoranci i Studenci!**

Jest dla mnie ogromnym wyróżnieniem i zaszczytem występować przed Państwem w imieniu doktorantów Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie na uroczystej inauguracji nowego roku akademickiego. Pozwólcie, że skieruję kilka słów bezpośrednio do moich Koleżanek i Kolegów Doktorantów, szczególnie tych, którzy od 1 października zostaną uczestnikami I roku studiów III stopnia w naszej Uczelni.

### **Koleżanki i Koledzy!**

Jest mi niezmiernie miło powitać Was w społeczności Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Gratuluję trafnego wyboru uczelni, która da Wam możliwość nauki i rozwoju, otworzy dostęp do nowoczesnych pracowni i laboratoriów. Dzisiejsza uroczystość jest dla Was początkiem nowego rozdziału życia, który – jak się później przekonacie – będzie jednym z najwspanialszych. Wiedzeni ambicją, potrzebą poznawania nowego, dokonaliście wyboru dalszego rozwoju swoich pasji naukowych. Ze swojego doświadczenia

wiem, że w dużej mierze od Was zależeć będzie, jakie te studia będą, co z nich wyniesiecie, czego się nauczycie.

Prowadząc badania, publikując prace naukowe, aktywnie uczestnicząc w życiu wydziałów oraz całej Uczelni, nie tylko wpływamy na swój rozwój naukowy oraz zawodowy, ale mamy również wkład w dorobek naukowy naszej *Alma Mater*, stajemy się tym samym jej nierozdzielną częścią. Poświęcając swój czas, otrzymujemy możliwość poszerzania horyzontów oraz rozwijania swoich zainteresowań.

Życzę Wam, abyście potrafili jak najlepiej skorzystać z doświadczenia i wiedzy naszych promotorów, którzy starają się nam ją przekazać. Miejcie marzenia, które będziecie realizować, i cele, do których będziecie dążyć.

Mam nadzieję, że w Waszym gronie są osoby, które zechcą aktywnie uczestniczyć w życiu Uczelni między innymi poprzez działalność w Radzie Doktorantów. Dlatego też z tego miejsca chciałabym zaprosić Was, Koleżanki i Koledzy, na zbliżający się Dzień Doktoranta.

### **Drodzy Doktoranci!**

Kończąc, życzę Wam terminowej obrony rozprawy doktorskiej.

**Wioleta Sobczak**  
przewodnicząca Rady Doktorantów SGGW



## Badania epidemiologiczne a zdrowie populacji, czyli jak być pozytywnie aktywnym w systemie ochrony zdrowia

### 1. Ocena sprawności i wydolności żołnierzy narażonych na znaczne obciążenia psychofizyczne

Wykonywanie zadań służbowych przez żołnierzy wiąże się w pewnych warunkach z narażeniem na ponadprzeciętne obciążenia psychofizyczne. W wielu przypadkach wynika to z ekspozycji na czynniki, które w środowisku cywilnym występują sporadycznie i w obowiązujących wytycznych nie są uwzględniane jako istotne zagrożenia zdrowotne dla populacji ogólnej.

W ostatnich latach obserwuje się zintensyfikowane, gruntowne zmiany metod zarządzania zmierzające do poprawy efektywności działania zespołów ludzkich, które opierają się na wykorzystaniu technik właściwej oceny przydatności osób do wykonania powierzonych im zadań. Efektywne zarządzanie zasobami warunkuje przyszłość instytucji publicznych, zarówno agend administracji państwowej, jak biznesu, laboratoriów badawczych, wyższych uczelni, szpitali, czy też nowoczesnych sił zbrojnych. Od prawidłowego poznania możliwości osób tworzących daną grupę zależy powodzenie ich działania.

Podane okoliczności odnoszą się zwłaszcza do żołnierzy służących w formacjach lądowych (stres psychiczny i fizyczny), lotniczych (stres grawitacyjny pilotów samolotów odrzutowych) oraz w rejonach tropikalnych (stres klimatyczny), gdzie przewlekła stymulacja współczulna może prowadzić do długofalowych morfologiczno-czynnościowych zmian manifestujących się objawami zespołu wyczerpania: zmęczenie, depresja, hipotensja. Podobne symptomy pojawiają się także w następstwie częstych krótkotrwałych stresowo-emocjonalnych wzrostów ciśnienia tętniczego oraz powtarzających się epizodów redukcji objętości osocza i krwi (zwiększona utrata wody i sodu z potem, przez nerki itp.), a więc okoliczności będących codziennością żołnierzy współczesnego pola walki.

Ma to specjalne znaczenie w grupie żołnierzy pełniących służbę w warunkach szczególnych i wykonujących zadania służbowe wymagające nie tylko siły mięśniowej, ale również wysokiej wydolności krążeniowo-oddechowej. W obliczu nietypowych warunków działań bojowych pojęcie wydolności fizycznej żołnierzy nabiera szerszego znaczenia, ponieważ musi uwzględniać zdolność do wykonywania wysiłku w specyficznych okolicznościach, w tym zwiększonego ryzyka zaburzenia interakcji pomiędzy układem nerwowym a układem krążenia.

Badania wykonane wśród personelu sił zbrojnych, ale również instytucji paramilitarnych, takich jak straż pożarna, dowiodły, że jednym ze sposobów oceny możliwości realizacji określonych zadań służbowych związanych z wysiłkiem fizycznym i/lub stresem psychicznym jest kontrola wydolności (sprawności) układu autonomicznego, zwłaszcza jego części zaangażowanej w regulację układu krążenia. Stąd wniosek, że zamiast czasochłonnych, kosztownych i uciążliwych testów w postaci symulowanych ćwiczeń można z podobnym skutkiem zastosować tańsze i równie czytelne metody weryfikacji zdolności poszczególnych żołnierzy do pełnienia służby w warunkach szczególnych w oparciu o analizę zmian profilu aktywności autonomicznego układu nerwowego. Co więcej, wnioski wynikające z dotychczas przeprowadzonych badań wskazują, że szczegółowa wiedza na temat zakresu odpowiedzi organizmu na cykl treningowy (szkolenie) daje szansę na opracowanie bardziej skutecznych, indywidualnie dopasowanych metod ćwiczeń zwiększających wydolność psychofizyczną żołnierzy. Z kolei odniesienie ustalonych w ten sposób wartości kryterialnych do norm oceny jakości wyszkolenia bojowego może poprawić wiarygodność i efektywność stosowanych na co dzień szablonowych, subiektywnych metod opiniowania przydatności żołnierzy do realizacji zadań wymagających wyjątkowej sprawności psychofizycznej.

Stosowane w Wojsku Polskim, podobnie jak w armiach sojusznicych, metody oceny wydolności fizycznej opierają

się zazwyczaj na wynikach egzaminów sprawnościowych. Ich rezultaty stanowią ważną informację o zdolności do wykonania określonego wysiłku, niemniej mają charakter szacunkowy. Do głównych ograniczeń tej metody oceny wydolności fizycznej należą m.in. zdefiniowane odgórnie konkurencje i kryteria oceny, zróżnicowany poziom motywacji ocenianych, niewystandaryzowane warunki wykonywania testów wytrzymałościowych (np. bieg po różnych trasach i na różnym podłożu).

Stosowana w diagnostyce kardiologicznej ergospirometria stanowi niewątpliwie obiektywną metodę oceny zdolności do wykonania wysiłku fizycznego, a co najważniejsze – umożliwia kompleksowe monitorowania funkcji ustroju w czasie rzeczywistym. Metoda ta zapewnia jednoczesną analizę reakcji układu krążenia, oddechowego, mięśni szkieletowych i metabolizmu organizmu na wysiłek fizyczny.

Ocena wydolności fizycznej w grupie żołnierzy pełniących służbę i wykonujących zadania służbowe w warunkach szczególnych obciążeń w pierwszej kolejności powinna się opierać na odniesieniu osiągniętych wartości szczytowego zużycia tlenu (peak  $VO_2$ ) oraz osiągniętego obciążenia (Load) do wartości kryterialnych. Ocena wydolności fizycznej w tych dwóch kategoriach pozwala określić zakres i charakter interwencji wymaganej do osiągnięcia poprawy wydolności fizycznej. W przypadku obniżonej zdolności do wykonania wysiłku (Load) wskazane jest zwiększenie sprawności ogólnej, również w zakresie układu ruchu, a w przypadku upośledzonej adaptacji układu krążenia w czasie wysiłku (peak  $VO_2$ ) głównym celem interwencji jest poprawa funkcji układu krążenia.

Celem wykonanych badań i analiz były:

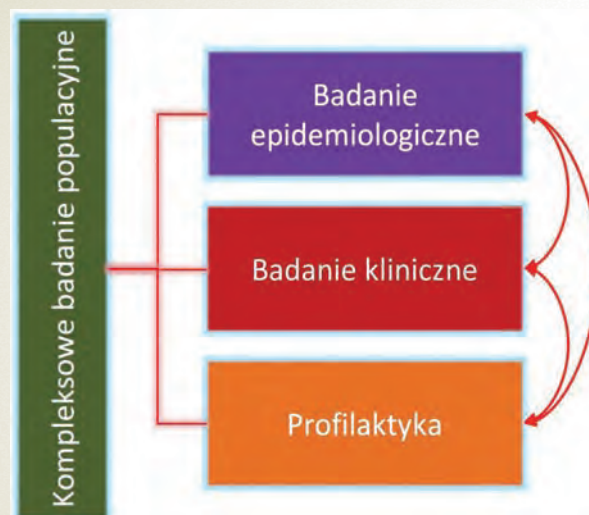
- a. Obiektywizacja klasycznych metod oceny wydolności fizycznej stosowanych w siłach zbrojnych przy zastosowaniu nowoczesnych metod diagnostycznych.
- b. Opracowanie kryteriów oceny wydolności fizycznej w aspekcie kwalifikacji do wykonywania zadań służbowych.

## 2. Identyfikacja osób o wysokim prawdopodobieństwie obniżonej wydolności fizycznej

Identyfikacja osób charakteryzujących się obniżoną zdolnością do wykonania wysiłku fizycznego oraz związanej z tym upośledzonej odpowiedzi układu krążenia na obciążenie wysiłkiem jest priorytetem działań

mających na celu profilaktykę chorób układu sercowo-naczyniowego oraz podniesienie poziomu sprawności fizycznej żołnierzy. Szczególne znaczenie ma ona w grupie żołnierzy wykonujących zadania służbowe w warunkach przekraczających możliwości adaptacyjne obciążeń psychofizycznych. Jest także istotna na etapie wyboru kandydatów do wykonywania zadań w warunkach szczególnych. Odsiew osób, których wydolność fizyczna jest niższa od oczekiwanej, może w istotnym stopniu zmniejszyć odsetek wykluczeń na kolejnych etapach szkolenia, z czym wiąże się istotna redukcja kosztów. Ich kwalifikacja może zostać odroczona do czasu podniesienia poziomu wydolności fizycznej.

Podstawą opracowanej teoretycznie, a następnie zweryfikowanej empirycznie metodyki postępowania były informacje uzyskane podczas realizacji programu profilaktyki chorób układu krążenia. Sformułowana na jego bazie koncepcja kompleksowego badania populacyjnego zakładała, że badanie epidemiologiczne będzie jednocześnie punktem wyjścia do podejmowanych wobec członków badanej populacji interwencji obejmujących szczegółowe badania kliniczne oraz działania profilaktyczne (ryc. 1).



Rycina 1. Założenia realizacji kompleksowego badania populacyjnego

Uzyskane tą drogą informacje medyczne pozwoliły m.in. dokonać oceny wartości diagnostycznej wyników badań populacyjnych, dla których punktem odniesienia były



zaawansowane badania i procedury medyczne realizowane w warunkach działalności szpitala klinicznego.

W toku przeprowadzonych badań i analiz wykazano, że identyfikacja osób o wysokim prawdopodobieństwie obniżonej wydolności do wykonania wysiłku fizycznego może się z powodzeniem opierać na ocenie występowania następujących cech klinicznych:

- podwyższone ciśnienie tętnicze (stwierdzone w pomiarze gabinetowym i/lub ABPM),
- otyłość (BMI > 30 kg/m<sup>2</sup>),
- dyslipidemia,
- nikotynizm,
- brak cech wzmoczonej aktywności wagalnej (Holter-ekg: średnia HR > 70/min).

W analizie regresji logistycznej dla zmiennej zależnej niski peak VO<sub>2</sub> wykazano, że dyslipidemia, otyłość oraz nikotynizm zwiększają ryzyko jednoczesnego występowania słabej wydolności fizycznej odpowiednio: 4,3; 5,4 oraz 3,2 razy. Wartość predykcyjna opracowanego modelu wynosi 70%, co oznacza, że za pomocą trzech ww. zmiennych jesteśmy w stanie z prawdopodobieństwem 7 na 10 przypadków trafnie przewidzieć wydolność fizyczną żołnierza.

Identyfikacja ww. czynników ma istotne znaczenie w określaniu postępowania ukierunkowanego na poprawę wydolności fizycznej. Większość z nich ma bowiem charakter modyfikowalny i może podlegać celowanej interwencji terapeutycznej.

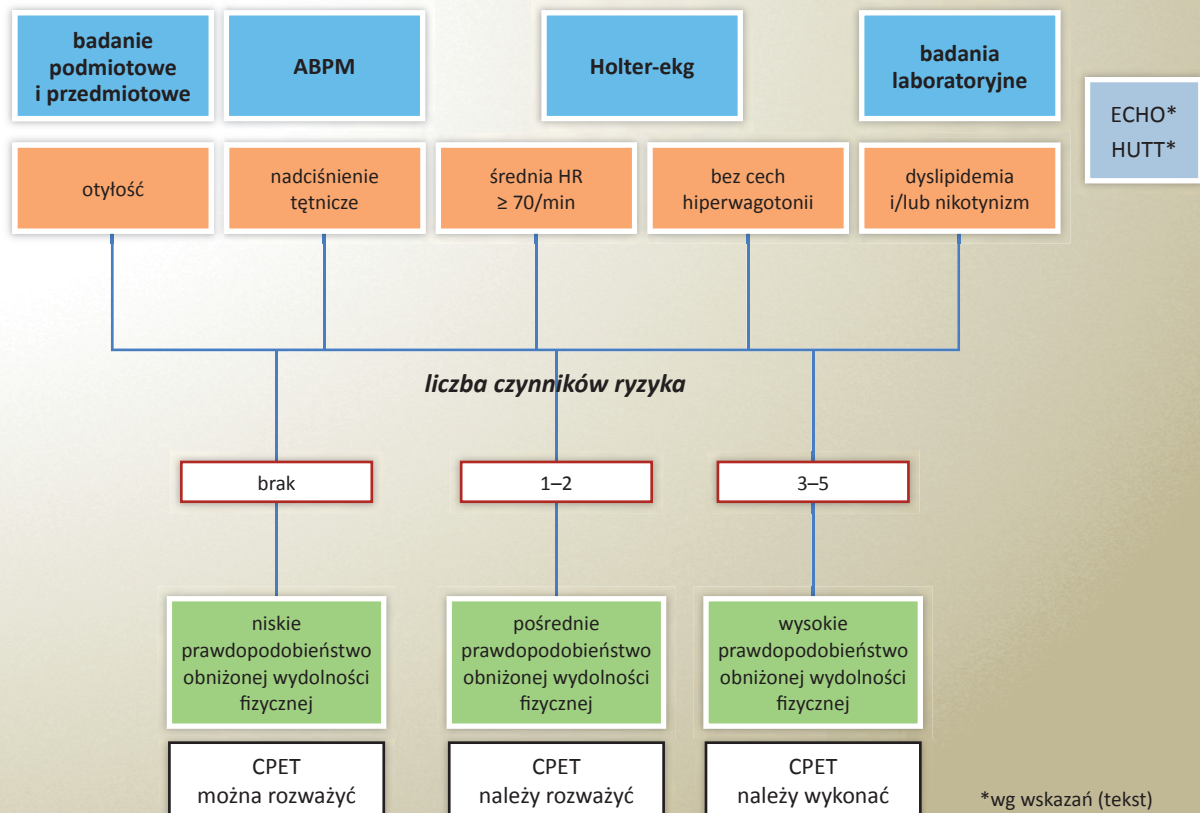
Zatem, dysponując wyłącznie podstawowymi informacjami medycznymi pochodzącymi z populacyjnego badania epidemiologicznego, zyskujemy możliwość budowania wiarygodnej prognozy na temat poziomu wydolności fizycznej, identyfikacji czynników ją ograniczających oraz najkorzystniejszych kierunków interwencji terapeutycznych (ryc. 2).

### 3. Medyczne miary postępu społecznego. Pułapki i sposoby wspierania rozwoju

Każdy postęp, jakiego potrzebuje współczesny świat, wymaga podejmowania właściwych decyzji, co nie jest łatwe i proste wobec powszechnie znanych faktów, często potwierdzających tezę, że współczesny, skomercjalizowany, globalny rynek nie nakłania naukowców, myślicieli ani rządów do podejmowania takich właśnie zachowań.

Na szczęście postęp można osiągnąć, zwracając uwagę na rzeczy istotne, angażując do tego genialnych ludzi, którym zależy na pożądanym, oczekiwanych zmianach. Przełomowy, korzystny wpływ medycyny na życie społeczeństw można zauważyć na przykładzie szczepień czy walki z chorobami zakaźnymi. Jeszcze do 1990 roku „zwykła” choroba zakaźna – odra – rokrocznie była przyczyną śmierci 4 mln osób. Dziś, dzięki wprowadzeniu szczepień zbiera żniwo w postaci zgonów mniej niż 400 tys. osób.

Współczesna medycyna, obok konieczności ciągłego rozliczania się z problemami przeszłości, staje dodatkowo przed zupełnie nowym, zarówno w wymiarze etycznym, socjologicznym, jak i ekonomicznym, wyzwaniem. Mianowicie, jak zapewnić warunki optymalnej opieki medycznej, obejmującej najnowsze osiągnięcia techniki i farmacji w sytuacji ograniczonych zasobów finansowych? W jaki sposób prowadzić prawdziwie efektywne zarządzanie systemem ochrony zdrowia, mając świadomość, że realne, najważniejsze problemy zdrowotne społeczeństw nie mają w sobie pożądanego przez mass media ładunku emocjonalnego, a ich efekty pojawią się w perspektywie daleko wykraczającej poza przeciętny czas urzędowania rządów państw demokratycznych?



Rycina 2. Algorytm postępowania diagnostycznego w zakresie oceny wydolności fizycznej. ECHO – badanie echokardiograficzne, HUTT – test pochyleńowy, ABPM – dobowy ambulatoryjny pomiar ciśnienia tętniczego, CPET – badanie spiroergometryczne, HR – częstość rytmu serca



Swoją drogą, niezwykle intrygująca, ale przy tym wprowadzająca w konfuzję jest świadomość, że współczesna medycyna nie jest w stanie przełamać pułapki organizacyjnej, która coraz bardziej skazuje ją na wydatkowanie środków na leczenie w układzie, gdzie 25% z nich jest przeznaczane na leczenie pacjentów, którzy przeżyją mniej niż 2 lata. W tym samym czasie oszczędności dotyczą kosztów opieki podstawowej – zapobiegania i wczesnego wykrywania chorób zakaźnych, cywilizacyjnych, które są udziałem ponad 90% populacji (ryc. 3).

Największa śmiertelność wśród ludzi jest dziś spowodowana występowaniem tak pospolitych chorób, jak biegunka, zapalenie płuc czy malaria. Według danych UNICEF, codziennie około 2 tys. dzieci poniżej 5. roku życia umiera z powodu biegunki. Około 1,8 tys. tych zgonów związanych jest z brakiem dostępu do czystej wody.

Zatem, czy rzeczywiście w świetle przedstawionych danych realne możliwości ograniczania śmiertelności są dziś

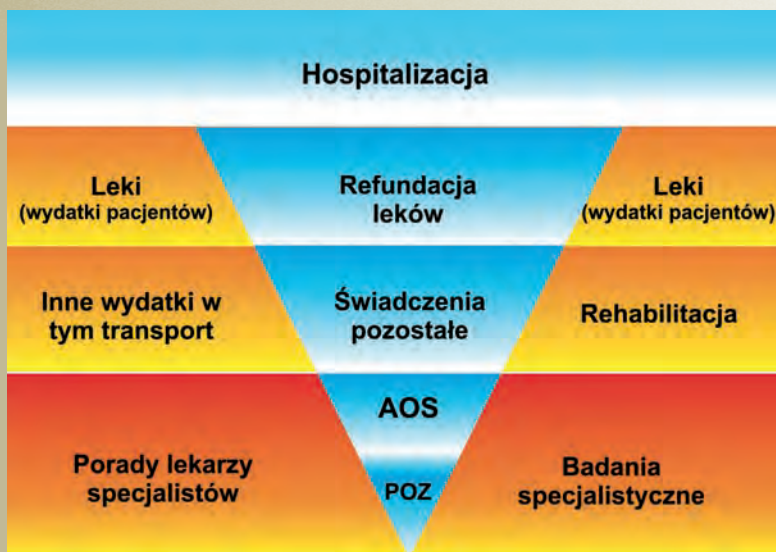
limitowane, jak próbuje się to przedstawić w programach zdrowotnych, bądź budżetach państw rozwiniętych, głównie barierami technologicznymi? A jeśli tak nie jest, czego m.in. dowodzą powszechnie znane, wśród nich przedstawione wyżej fakty, to czy dysponujemy metodami, które przy zastosowaniu niewielkich nakładów dają szansę na dokonanie radykalnych, społecznie i ekonomicznie pożądanym zmian w organizacji oraz funkcjonowaniu współczesnych systemów ochrony zdrowia?

#### 4. Sieci społeczne – warunki i możliwości przewidywania zdarzeń medycznych

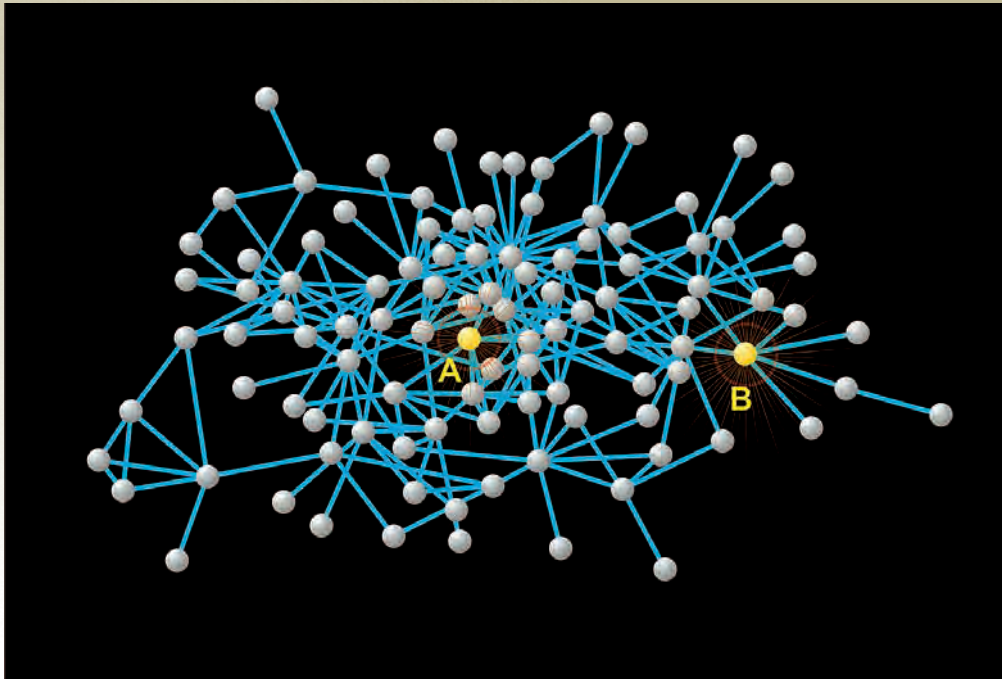
W ostatnich latach wspólnie z kolegami z Wojskowej Akademii Technicznej badaliśmy biologiczne i psychologiczne aspekty funkcjonowania i wpływu na życie współczesnych społeczeństw układów sieciowych. Czy jest możliwe wykorzystanie tej wiedzy tak, aby świat, w którym żyjemy, stał się bezpieczniejszy, lepszy? Jedną z pierwszych spraw, do jakich się odnieśliśmy w kontekście omawianych zagadnień, był sposób przewidywania populacyjnych zagrożeń zdrowotnych.

Aktualnie prognozowanie stanu zdrowia odbywa się poprzez monitorowanie, zbieranie informacji o występowaniu różnych zdarzeń medycznych. Dane wprowadzane są do repozytorium i informują z kilkutygodniowym lub kilkumiesięcznym opóźnieniem o wystąpieniu wiarygodnego trendu populacyjnego dotyczącego różnych zdarzeń.

Z kolei to, na co pozwalają dzisiejsze możliwości techniczne, informuje natomiast nie tylko o pojawieniu się większej liczby zdarzeń, ale także z wyprzedzeniem ostrzega o ryzyku tego wystąpienia. W zasadzie cokolwiek, co rozprzestrzenia się w formie medycznej lub społecznej



Rycina 3. Piramida kosztów funkcjonowania systemu opieki zdrowotnej. POZ – podstawowa opieka zdrowotna, AOS – ambulatoryjna opieka specjalistyczna



Rycina 4. Model sieci społecznej z zaznaczonym punktem centralnym (A) i skrajnym (B)

„zarazy”, wszystko, z czym związana jest interpersonalna transmisja, może być w ten sposób zdefiniowane i przewidywane.

W populacji ludzi rzeczy nie rozpowszechniają się w sposób przypadkowy. Szerzą się poprzez sieć. Ponieważ życie spędzamy w sieciach i sieci te mają konkretną strukturę, to widać wyraźnie, że ludzie zajmują w nich różne miejsca.

Jest wiele różnych rodzajów związków pomiędzy ludźmi. Mogą to być związki przyjaźni, związki rodzeństwa, związki małżeńskie, ale także informacje, takie jak normy zachowań, podejście do głosowania, przestrzegania zaleceń zdrowotnych. Poprzez sieci rozprzestrzeniają się różne więzi, np. zachowania ludzi pod kątem palenia lub prozdrowotne, co może się odbywać pod wpływem współpracowników czy sąsiadów. Jednak nie wszystkie pozycje w sieci są takie same.

Jeśli spojrzymy na model sieci, to łatwo zrozumieć, że różni ludzie mają różne połączenia (ryc. 4). Jedni mają 1, inni 2, inni 6, a jeszcze inni 10 połączeń. Jeśli zatem chcielibyśmy śledzić, co chcą oni rozprzestrzeniać poprzez sieć, powinniśmy ustawić sensory w jej centralnych jednostkach, monitorując osoby, które są w środku, aby dokonać wczesnego odkrycia tego, co się w danej sieci rozprzestrzenia.

Jeśli poddamy analizie moment, w którym wystąpiła seria zdarzeń medycznych, może to m.in. oznaczać, że inne osoby w tej sieci są również zagrożone wystąpieniem podobnych zdarzeń. Takie monitorowanie jest dużo lepsze od monitorowania np. pięciu przypadkowo wybranych osób bez żadnego odniesienia do struktury populacji, w jakiej funkcjonują.

Niemniej jednak mapowanie sieci społecznych nie zawsze jest organizacyjnie możliwe czy wręcz etyczne. Sposobem wyjścia z tej sytuacji jest wykorzystanie tzw. paradoksu przyjaźni, który mówi: „twoi znajomi mają więcej znajomych niż ty”. W skrócie polega on na sytuacji, gdzie przyjaciele przypadkowo wybranych ludzi mają wyższy stopień i są bardziej centralnie pozycjonowani w sieci niż przypadkowi ludzie. Czy można zatem wykorzystać ten paradoks w celu zbadania możliwości przewidywania populacyjnych zjawisk medycznych w sieciach?

Zgodnie z paradoksem przyjaźni, można wybrać przypadkowe próbki ludzi, wskazać ich przyjaciół, gdzie ci przyjaciele byliby bardziej reprezentatywni z punktu widzenia badanej populacji (bardziej centralni). I co najważniejsze, można tego dokonać bez potrzeby mapowania sieci. W tym miejscu pojawia się kolejne ciekawe z punktu widzenia diagnostyki i profilaktyki pojęcie – odporność stada.

Jeśli chcemy, aby populacja była odporna na dany typ zachowań, nie musimy przekonywać do tych zachowań wszystkich jej członków. Udowodniono, że jeśli wybierzemy 30% populacji i poprosimy, aby osoby te wskazały swoich przyjaciół, a następnie wobec tych przyjaciół zastosujemy nasze działania profilaktyczne (np. szczepienia), to możemy osiągnąć poziom odporności bliski 100% osób danej populacji. Takie działanie zdecydowanie pozytywnie wpływa na skuteczność i efektywność podejmowanych zabiegów.

Jest mnóstwo sposobów, jakich można użyć do systemowego zbierania danych, do tworzenia sieci sensorów, aby śledzić populację, zrozumieć, co się w niej dzieje i wpłynąć na nią dla jej dobra, dla poprawy kondycji społeczeństwa, dobrobytu ludzi.

Dysponujemy dziś wieloma atutami i możliwościami, np. z obszaru organizacji i zarządzania, informatyki, psychologii i socjologii społecznej, które z powodzeniem mogłyby realnie, w pożądanym kierunku zmienić współczesny świat. Poprawić jakość i bezpieczeństwo życia obecnych i przyszłych pokoleń. Warunkiem sukcesu, koniecznym punktem zwrotnym naszej ewolucji jest uwspólnienie posiadanych zasobów informacji oraz oparcie rozwoju na źródłach często wykraczających poza granice wyznaczone współczesnymi dziedzinami wiedzy. Przedstawione w wykładzie przykłady dowodzą, że szanse i możliwości dokonywania radykalnych, społecznie i ekonomicznie pożądaných zmian są dziś znacznie większe, niż to miało miejsce kiedykolwiek wcześniej. Wystarczy tylko chcieć je dostrzec i umieć odkrytą szansę właściwie wykorzystać.

gen. bryg. prof. dr hab. n. med. **Grzegorz Gielera**  
Wojskowy Instytut Medyczny w Warszawie



## Dziewięć lat anglojęzycznych studiów weterynaryjnych w SGGW

Dziewiętnastego marca 2016 roku podczas uroczystego posiedzenia Rady Wydziału Medycyny Weterynaryjnej w Auli Kryształowej SGGW dyplomy lekarza weterynarii otrzymało 29 absolwentów studiów anglojęzycznych. Uroczystość prowadzili prof. Marian Binek, dziekan Wydziału Medycyny Weterynaryjnej, prof. Marek Szyndel, prorektor ds. współpracy międzynarodowej i prof. Romuald Zabielski, prodziekan ds. studiów obcojęzycznych.







**D**ziewięć lat intensywnej pracy nad organizacją i rozwojem na naszym Wydziale studiów weterynaryjnych, które według oceny profesjonalnych rekruterów są uważane za jeden z najdynamiczniej rozwijających się angielskojęzycznych kierunków biomedycznych w nieangielskojęzycznej części Europy, skłania do kilku podsumowań i refleksji.

Umowa, podpisana 23 kwietnia 2007 r. pomiędzy SGGW a International Medicine Studies (IMS), firmą zajmującą się rekrutowaniem kandydatów obcojęzycznych na studia oraz opieką nad nimi w trakcie studiów, otworzyła nowy rozdział aktywności edukacyjnej na Wydziale, która nieprzerwanie trwa i rozwija się od 9 lat.

Studenci zagraniczni zaczęli pojawiać się u nas już wcześniej, wraz z uruchomieniem programów wymiany studentów SOCRATES, a później ERASMUS. Programy te wielu naszym wykładowcom pozwoliły zdobyć doświadczenia w prowadzeniu zajęć dydaktycznych w języku angielskim. Propozycja zorganizowania pełnego kursu studiów obejmujących 11 semestrów dla studentów obcojęzycznych przyszła z zewnątrz, właśnie z IMS.

Początkowo niektórzy nauczyciele odnosili się jednak do tego projektu z rezerwą i brakiem wiary w sukces. Regularne studia to jednak nie to samo, co wystąpienie na międzynarodowej konferencji czy okazjonalny wykład. Organizację tych studiów powierzono prof. Romualdowi Zabielskiemu, pierwszemu na Wydziale prodziekanowi do spraw studiów obcojęzycznych. Doświadczenie biznesowe IMS w połączeniu z wiedzą nowego prodziekana, dotyczącą reguł organizacji studiów na prywatnych uczelniach zagranicznych, zaowocowały inauguracją anglojęzycznego kursu 1 października 2007 r. Pierwszy nabór był skromny, zaledwie 12 osób. W drugim roku było podobnie, co nieco osłabiło optymistyczne nastroje na Wydziale. Warto tu podziękować władzom Szkoły za zrozumienie i zaufanie, co dzięki pewnym ulgom finansowym umożliwiło zbilansowanie przedsięwzięcia. Był to także dla nas „poligon doświadczalny”, pozwalający na doskonalenie dydaktycznego kontaktu ze studentami o różnych tradycjach kulturowych.

W kolejnych latach liczba zainteresowanych tymi studiami istotnie wzrastała. Pozwalało to na przyjmowanie nie wszystkich, a zaledwie co drugiego lub nawet co trzeciego kandydata. Możliwość wyboru najlepszych daje konkursowy egzamin z biologii i chemii w formie testu wielokrotnego wyboru, który poza wiedzą encyklopedyczną z obu przedmiotów i umiejętnością rozwiązywania zadań z chemii sprawdza także umiejętność logicznego myślenia, a także znajomość języka angielskiego u kandydatów, dla których nie jest to język ojczysty. Od 5 lat Wydział rekrutuje corocznie 50–60 nowych studentów. W semestrze zimowym roku akademickiego 2015/2016 studiowały łącznie 242 osoby. To już duża grupa, dobrze zauważalna na ursynowskim kampusie. Również dzięki plecakom z nadrukiem IMS i chętnie noszonym zielonym bluzom Faculty of Veterinary Medicine, czym podkreślają swój emocjonalny związek z Wydziałem, a także dzięki rowerom, na których Skandynawowie jeżdżą po kampusie przez cały rok, nie bacząc na deszcz i śnieg.

Nigdy nie stosowaliśmy wobec cudzoziemców „taryfy ulgowej” odnośnie do wymagań programowych. Dostanie się na studia weterynaryjne wcale nie gwarantuje sukcesu, trzeba się nieźle przykładać do nauki. Na trzeci rok studiów kolejne roczniki zazwyczaj docierają uszczuplone o 10–15% składu w porównaniu do liczby przyjętych.

Okazało się, że prowadzenie zajęć dydaktycznych ze studentami obcojęzycznymi na Wydziale Medycyny Weterynaryjnej dla większości nauczycieli nie stanowi większego problemu. Dobrze zaowocowała tu wieloletnia praktyka wysyłania młodych pracowników naukowo-dydaktycznych na długoterminowe staże badawcze do zachodnioeuropejskich i amerykańskich ośrodków akademickich oraz mobilizowanie przez władze dziekańskie do wysokiej aktywności naukowej i publikowania prac w języku angielskim. Brakowało biegłe mówiących po angielsku wykładowców do zaledwie kilku przedmiotów, w tym specjalistycznego języka łacińskiego, niezbędnego na studiach medycznych. W ciągu dwu lat dochowaliśmy się wykładowców gotowych samodzielnie wykładać anatomię zwierząt. Przy niektórych przedmiotach



specjalistycznych (etologia, informatyka, agronomia) wspierają nas koledzy z innych wydziałów, a łaciny uczy od 9 lat adiunkt z Instytutu Filologii Klasycznej Uniwersytetu Warszawskiego. Nie ma także większych problemów z praktykami wakacyjnymi i zawodowymi stażami. Coraz częściej i chętniej studenci odbywają je w polskich lecznicach weterynaryjnych i powiatowych inspektoratach weterynarii. Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, poza zajęciami obowiązkowymi, od kilku lat prowadzi regularne treningi futbolu irlandzkiego pod kierunkiem mgr. Sławomira Rostona. Klub gaelic (futbolu irlandzkiego) Cumann Warszawa, utworzony przez naszych studentów, wygrywa wszystkie międzynarodowe turnieje w Europie Środkowej.

Najwięcej problemów przysparzały początkowo infrastruktura i administracja uczelniana. Przed 9 laty nie byliśmy od tej strony przygotowani na przyjęcie obcokrajowców. Brak było dwujęzycznych map kampusu i opisów budynków, występowały trudności z tłumaczeniem na język angielski Statutu SGGW i podstawowych regulaminów dotyczących studiów. Z częścią pracowników administracji uczelnianej studenci komunikowali się na migi albo poprzez dziekanat studiów obcojęzycznych. Dziś, po 9 latach, na pozytywne wyróżnienie zasługują obsługa DS Dendryt, Centrum Informatyczne i niektóre bufety studenckie. Standardy komunikowania się z cudzoziemcami przejmują także inne jednostki SGGW. Wraz z porządkowaniem kampusu pojawiły się wreszcie dwujęzyczne tablice informacyjne z przejrzystymi planami orientacyjnymi w kilku jego węzłowych miejscach. Poprawia to nasz wizerunek nie tylko wobec anglojęzycznych studentów weterynarii, ale także innych gości z zagranicy.

Studentom nieznającym języka polskiego i wielu naszych realiów nie jest na początku łatwo. Czują się zagubieni w innym dla nich świecie, dla wielu jest to w ogóle pierwszy, dłuższy niż wakacyjny wypad, wyjazd z kraju. W celu ułatwienia im adaptacji w nowej rzeczywistości wprowadziliśmy od pierwszego roku kurs języka polskiego (5 semestrów) oraz przedmiot „Intercultural communication”. Pracownicy dziekanatu obcojęzycznego są zawsze gotowi do pomocy lub choćby rozmowy dla podtrzymania na duchu. Wielu z naszych nauczycieli akademickich traktuje bardzo poważnie swoją misję wychowawczą, za co należą im się szczególne słowa uznania i podziękowania. Integracja staje się coraz łatwiejsza. Studenci anglojęzyczni wybierają swoich przedstawicieli do Rady Wydziału, interesują się działalnością samorządu, Koła Medyków Weterynaryjnych i IVSA – International Veterinary Students Association. Każdy rocznik ma swojego starostę oraz opiekuna, nauczyciela akademickiego, który jest ich „advokatem” w sytuacjach trudnych i wymagających negocjacji.

Studia obcojęzyczne wniosły wiele pozytywnych do dydaktyki na naszym Wydziale i dostarczyły niewątpliwie dużej satysfakcji naszym pracownikom. Wyzwania były znaczące. W roku, w którym uruchomiono te studia, równoległe rozpoczęto wprowadzanie nowego programu nauczania i nowych minimów programowych na wszystkich polskich wydziałach medycyny weterynaryjnej. Wprowadzanie nowych przedmiotów, rozszerzenie staży klinicznych, zajęć dotyczących prewencji weterynaryjnej i powiększenie wachlarza przedmiotów do wyboru (elektywów) przebiegało równocześnie na obu kierunkach – polskim i angielskim.





**M**inione 9 lat bardzo zbliżyło nasz Wydział do światowych standardów nauczania, a w niektórych aspektach uplasowało w czołówce. Możemy poszczycić się wysoką liczbą profesorów wizytujących, najwyższą wśród wszystkich wydziałów SGGW. Wydział Medycyny Weterynaryjnej zapraszał zagranicznych i krajowych profesorów do prowadzenia autorskich wykładów jeszcze na długo przed uruchomieniem programu „visiting professor” w SGGW. Mamy też świetnie wyposażoną w podręczniki anglojęzyczne czytelną wydziałową i coraz lepsze pomoce dydaktyczne. W Katedrze Chorób Dużych Zwierząt z Kliniką możemy poszczycić się pierwszymi w naszej części Europy symulatorami do badań klinicznych dużych zwierząt i ćwiczenia pomocy okołoporodowej. Warto też podkreślić, że docierają do nas informacje, że wszyscy nasi dotychczasowi absolwenci nie mieli żadnych problemów w znalezieniu

wymarzonej pracy. Większość z nich stwierdza, że są lepiej przygotowani do wykonywania zawodu niż absolwenci innych europejskich uczelni.

Bardzo nas cieszy, że – kierując się związkami z SGGW – absolwenci we współpracy z Wydziałem zamierzają utworzyć „klub wychowanków warszawskiego Faculty of Veterinary Medicine”. Absolwentów – potencjalnych członków tego klubu – mamy już 73. To dobra wiadomość także dla polskich studentów, którym rozszerza to możliwość odbywania atrakcyjnych praktyk klinicznych w innych krajach świata.

Nasze doświadczenia stały się wzorem także dla innych wydziałów, podejmujących wyzwanie, które w niedalekiej przyszłości stanie się koniecznością dla uczelni dbających o europejski prestiż.

**Ludmiła Kot, Jacek Krzemiński, Romuald Zabielski**





Logo of the Polish Sociological Association (Towarzystwo Socjologiczne) and the School of Agricultural Economics (Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego).

Serdecznie zapraszamy na otwarty wykład inauguracyjny  
**Salon Socjologiczny**  
w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie

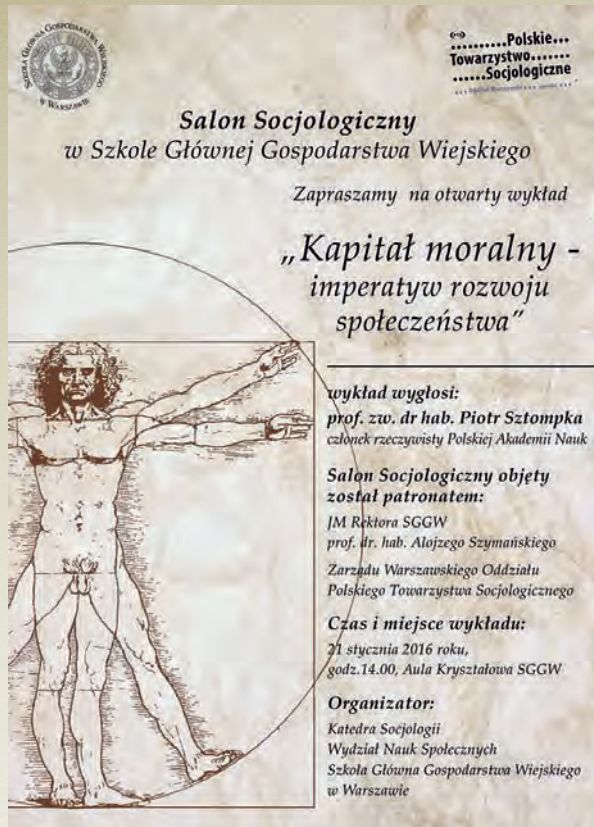
**„Co po kryzysie?  
Odpowiedzi katastroficzne  
i prometejskie”**

wykład wygłosi:  
**prof. dr. hab. Grażyna Skąpska**  
Przewodnicząca Polskiego  
Towarzystwa Socjologicznego

Salon Socjologiczny objęty  
został patronatem:  
JM Rektora SGGW  
prof. dr. hab. Alojzego Szymańskiego  
Zarządu Warszawskiego Oddziału  
Polskiego Towarzystwa Socjologicznego

Czas i miejsce wykładu:  
22 października 2015 roku,  
godz. 12.00, budynek 8 sala 112.

Organizator:  
Katedra Socjologii  
Wydział Nauk Społecznych  
Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego  
w Warszawie



Logo of the Polish Sociological Association (Towarzystwo Socjologiczne) and the School of Agricultural Economics (Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego).

**Salon Socjologiczny**  
w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego

Zapraszamy na otwarty wykład

**„Kapitał moralny -  
imperatyw rozwoju  
społeczeństwa”**

wykład wygłosi:  
**prof. zw. dr hab. Piotr Sztompka**  
członek rzeczywisty Polskiej Akademii Nauk

Salon Socjologiczny objęty  
został patronatem:  
JM Rektora SGGW  
prof. dr. hab. Alojzego Szymańskiego  
Zarządu Warszawskiego Oddziału  
Polskiego Towarzystwa Socjologicznego

Czas i miejsce wykładu:  
21 stycznia 2016 roku,  
godz. 14.00, Aula Kryształowa SGGW

Organizator:  
Katedra Socjologii  
Wydział Nauk Społecznych  
Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego  
w Warszawie

## Salon Socjologiczny w SGGW

Salon Socjologiczny to spotkania, których pomysłodawcami i organizatorami są pracownicy Katedry Socjologii Wydziału Nauk Społecznych SGGW. Ich celem jest upowszechnianie wiedzy społecznej oraz naukowa debata na temat istotnych problemów społecznych. Salon Socjologiczny, którego prelegentami są uznani polscy i światowi socjologowie, staje się inicjatywą rozpoznawalną w środowisku akademickim, czego dowodami są liczne uczestnictwo słuchaczy w cyklicznych spotkaniach i słowa uznania płynące z ośrodków akademickich w całej Polsce.



Prof. dr. hab. Grażyna Skąpska z prowadzącą spotkanie dr. hab. Hanną Podedworną, prof. SGGW



Prof. dr. hab. Grażyna Skąpska

Salon Socjologiczny został doceniony również przez ekspertów Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, czego wyrazem jest przyznane dofinansowanie przedsięwzięcia w ramach środków przeznaczanych co roku na działalność upowszechniającą naukę (DUN). Honorowy patronat nad tym wydarzeniem objęli JM Rektor SGGW prof. dr. hab. Wiesław Bielawski oraz Zarząd Warszawskiego Oddziału Towarzystwa Socjologicznego. W roku akademickim 2015/2016 Salon Socjologiczny objęty był patronatem JM Rektora w kadencjach 2008–2016 prof. dr. hab. Alojzego Szymańskiego.

Opierając się na słowach Karla Poppera, który akcentuje rolę uniwersytetu jako instytucji obiektywnej, organizatorzy założyli, że uniwersytet przyrodniczy, jakim jest Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, przez wzmocnienie

znaczenia nauk społecznych i humanistycznych może, obok upowszechniania wiedzy praktycznej, również efektywnie wpływać na zrozumienie otoczenia społecznego i jego pozytywne konstruowanie przez upowszechnianie wiedzy teoretycznej. Salon Socjologiczny ma zatem istotne znaczenie dla upowszechniania wiedzy o roli nauki w rozwoju gospodarczym i społecznym kraju, ponieważ zapewnia spojrzenie na sprawy społeczne przez pryzmat wiedzy naukowej dotyczącej społeczeństwa we wszystkich obszarach jego funkcjonowania. Zrozumienie otaczającej rzeczywistości jest natomiast istotnym warunkiem efektywnego działania, również w sferze gospodarczej.

Logo: POLSKIE... TOWARZYSTWO... SOCJOLOGICZNE

**Salon Socjologiczny**  
w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego  
w Warszawie

Zapraszamy na otwarty wykład  
**„Verba docent, exempla trahunt.  
Czy polska szkoła może wychować  
świadomego obywatela?”**

**wykład wygłosi:**  
**prof. dr hab. Anna Landau-Czajka**  
socjolog i historyk,  
profesor Wydziału Nauk Społecznych SGGW  
oraz Instytutu Historii PAN

**Salon Socjologiczny objęty  
został patronatem:**  
JM Rektora SGGW  
prof. dr. hab. Alojzego Szymańskiego  
Zarządu Warszawskiego Oddziału  
Polskiego Towarzystwa Socjologicznego

**Czas i miejsce wykładu:**  
21 kwietnia 2016 roku,  
godz. 14.00, budynek 8 sala 112

**Organizator:**  
Katedra Socjologii  
Wydział Nauk Społecznych  
Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego  
w Warszawie



Logo: POLSKIE... TOWARZYSTWO... SOCJOLOGICZNE

**Salon Socjologiczny**  
w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego  
w Warszawie

Zapraszamy na otwarty wykład  
**„Czy można być normalnym  
w narcystycznym świecie?”**

**wykład wygłosi:**  
**dr hab. Krzysztof Wielecki,**  
**prof. UKSW**  
Kierownik Katedry Myśli Społecznej  
na Wydziale Nauk Historycznych  
i Społecznych UKSW

**Salon Socjologiczny objęty  
został patronatem:**  
JM Rektora SGGW  
prof. dr. hab. Wiesława Bielańskiego  
Zarządu Warszawskiego Oddziału  
Polskiego Towarzystwa Socjologicznego

**Czas i miejsce wykładu:**  
1 grudnia 2016 roku  
godz. 14:00, budynek 8 sala 112

**Organizator:**  
Katedra Socjologii  
Wydział Nauk Społecznych  
Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego  
w Warszawie

Salon Socjologiczny uzyskał finansowanie w ramach umowy 505/P-DUN/2016 ze środków Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego przeznaczonych na działalność upowszechniającą naukę.



Umiejętność prowadzenia dialogu na podstawie rzeczowej argumentacji staje się zatem aspektem wpisującym się w praktykę spotkań zorganizowanych już czterokrotnie w ramach Salonu Socjologicznego w SGGW.

Wykład inauguracyjny Salon pt. „Co po kryzysie? Odpowiedzi katastroficzne i prometejskie” w październiku 2015 roku wygłosiła prof. dr hab. Grażyna Skąpska – przewodnicząca Polskiego Towarzystwa Socjologicznego. Prelekcja Pani Profesor zainspirowała słuchaczy do własnych refleksji i zadawania interesujących pytań o zasięg kryzysu, skutki traumy – zarówno te negatywne, jak i pozytywne, subiektywizm i obiektywizm w ocenie sytuacji społecznej czy uprawomocnienie wartościowania w socjologii.

**K**olejny wykład odbył się w styczniu 2016 roku w ramach obchodów 200-lecia SGGW i 10. rocznicy powstania Wydziału Nauk Społecznych. W SGGW gościł wówczas prof. dr hab. Piotr Sztompka, członek rzeczywisty PAN, socjolog o światowej sławie, który wygłosił wykład pt. „Kapitał



Dr hab. Hanna Podedworna, prof. SGGW, dr hab. Joanna Wyleżałek, prof. dr hab. Piotr Sztompka i dr hab. Wiesław Walkiewicz, prof. SGGW

Prof. dr hab. Piotr Sztompka





Prof. dr hab. Anna Landau-Czajka

moralny – imperatyw rozwoju społeczeństwa”. Wykład znakomitego gościa zgromadził w Auli Kryształowej naszej Uczelni blisko dwustu pracowni-

ków, studentów i gości zainteresowanych udziałem w spotkaniu z jednym z najwybitniejszych współczesnych socjologów. Znakomity odczyt Pana Profesora Piotra Sztompki stał się przyczynkiem do głębokiej refleksji nad moralnymi aspektami funkcjonowania człowieka w życiu społecznym.

**W** kwietniu 2016 roku goście Salonu Socjologicznego wysłuchali wykładu zatytułowanego „*Verba docent, exempla trahunt*. Czy polska szkoła może wychować świadomego obywatela?”, który wygłosiła prof. dr hab. Anna Landau-Czajka, socjolog i historyk, pracownik naukowy Katedry Socjologii Wydziału Nauk Społecznych SGGW. Słuchacze mogli uzyskać odpowiedzi między innymi na pytania: Czy i jak kształtuje się w szkole wizję prawa, partycypacji, obywatelskości, społeczeństwa? Czy polska szkoła ma szansę wychować świadomego obywatela?

1 grudnia odbył się wykład dr. hab. Krzysztofa Wieleckiego, prof. UKSW pt. „Czy można być normalnym w narcystycznym świecie?”. Wykład stanowił interdyscyplinarną analizę relacji człowiek-społeczeństwo opartą zarówno na perspektywie psychologicznej, socjologicznej, jak i filozoficznej. Goście Salonu Socjologicznego mogli zadawać pytania i prezentować własne refleksje dotyczące tytułowego zagadnienia.

Spotkania prowadziła kierownik Katedry Socjologii Wydziału Nauk Społecznych SGGW dr hab. Hanna Podedworna, prof. SGGW. W działania organizacyjne zaangażowali się studenci naszego Wydziału.

Na temat Salonu Socjologicznego prof. dr hab. Piotr Sztompka wypowiedział się następująco: *Jest to znakomita inicjatywa i ja z wielką satysfakcją tutaj dzisiaj z Państwem rozmawiałem. Moim zdaniem, to jest fundamentalna sprawa, żeby właśnie w ten sposób budować ludzkie znajomości, więzi, poczucie wspólnoty wokół otwartej rozmowy na tematy, które są na tyle ważne, że interesują wszystkich (...). Socjologia dostarcza pewnego wzorca myślenia o najbliższych nam sprawach, o sprawach dotyczących naszego życia, otaczającego społeczeństwa, o swoich prywatnych dylematach i dylematach zbiorowych. To wiedza, która pozwala lepiej orientować się w świecie i dlatego zebranie razem i socjologów, i reprezentantów innych dziedzin to jest ogromna wartość, którą trzeba maksymalnie rozwijać i lansować. To jest, moim zdaniem, ta droga, która pozwoli pchnąć naprzód wiele spraw, które budzą dzisiaj nasz niepokój (...).*

Czujemy się zaszczytzeni faktem, że nasza inicjatywa została doceniona i zobowiązani do kontynuacji spotkań na najwyższym możliwym poziomie. Mając powyższe na względzie, już dzisiaj zapraszamy na kolejne spotkania w ramach Salonu Socjologicznego w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

dr hab. **Joanna Wyleżatek**  
działek Wydziału Nauk Społecznych



# 70-lecie studiów na Wydziale Budownictwa i Inżynierii Środowiska

W 2016 roku Wydział Budownictwa i Inżynierii Środowiska SGGW obchodził jubileusz 70-lecia studiów. Patronat honorowy nad uroczystościami objęli: Minister Środowiska – Jan Szyszko, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi – Krzysztof Jurgiel, Minister Infrastruktury i Budownictwa – Andrzej Adamczyk, Rektor Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie – Alojzy Szymański.



Uroczyste posiedzenie Rady Wydziału Budownictwa i Inżynierii Środowiska SGGW w dniu 16 czerwca 2016 roku

Centralnym punktem jubileuszu było otwarte posiedzenie Rady Wydziału w dniu 16 czerwca br. w Auli Kryształowej SGGW. Dziekan Wydziału prof. dr hab. inż. Jerzy Jeznach powitał licznie przybyłych gości, wśród których m.in. byli: podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska Mariusz Gajda, prof. dr hab. inż. Wojciech Wolski, dr h.c. SGGW, który w przeszłości pełnił funkcje dziekana Wydziału i prorektora naszej Uczelni, prof. dr inż. Józef Prończuk – najstarszy,

emerytowany profesor Wydziału, jeden z jego założycieli, byli dziekani Wydziału, dziekani wydziałów SGGW, przedstawiciele uczelni rolniczych z Litwy i ze Słowacji, dziekani wydziałów prowadzących kierunki kształcenia budownictwo oraz inżynieria środowiska, przedstawiciele Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa, Mazowieckiej Izby Inżynierów Budownictwa, Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa, Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Wodnych

JM Rektor SGGW prof. Alojzy Szymański wręcza Medal „200 lat od Marymontu do Ursynowa” prof. dr. Józefowi Prończukowi



Dziekan prof. Jerzy Jeznach wręcza pamiątkowy medal jubileuszu Wydziału prof. dr. hab., dr. h.c. Wojciechowi Wolskiemu





Uczestnicy Ogólnopolskiego Zjazdu Dziekanów Kierunku Budownictwo w Rogowie

i Melioracyjnych, Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN, Komitetu Inżynierii Środowiska PAN, Komitetu Gospodarki Wodnej PAN, Komitetu Melioracji i Inżynierii Środowiska PAN, Stowarzyszenia Hydrologów Polskich, Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej oraz wielu przedsiębiorstw budowlanych i instytucji współpracujących z Wydziałem.

Dziekan prof. Jerzy Jeznach przedstawił historię Wydziału i osiągnięcia ostatnich dziesięciu lat, a JM Rektor SGGW prof. dr hab. inż. Alojzy Szymański nawiązał do obchodów jubileuszu 200-lecia tradycji Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie i historii Uczelni. Profesor dr hab. inż. Kazimierz Banasik wygłosił wykład okolicznościowy, w którym zaprezentował historię studiów i głównych kierunków badań prowadzonych na Wydziale.

Medal z okazji 200-lecia kształcenia rolniczego „Od Instytutu Agronomicznego w Marymoncie do Szkoły Głównej

Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie” prof. Józefowi Prończukowi wręczył JM Rektor SGGW prof. Alojzy Szymański. Dziekan prof. Jerzy Jeznach wręczył pamiątkowe medale jubileuszowe Wydziału licznym uczestnikom uroczystości, wśród których byli goście zagraniczni – profesorowie Słowackiego Uniwersytetu Rolniczego w Nitrze i litewskiego Aleksandras Stulginskis University w Kownie, emerytowani profesorowie Wydziału, dziekani dawnych wydziałów melioracji uczelni rolniczych w Krakowie, Poznaniu i Wrocławiu, dziekani wydziałów SGGW, przedstawiciele firm, przedsiębiorstw i instytucji współpracujących z Wydziałem.

\* \* \*

Główne uroczystości jubileuszowe poprzedził Ogólnopolski Zjazd Dziekanów Kierunku Budownictwo w dniach 13–15 czerwca 2016 roku. Obrady zjazdu odbywały się na terenie Leśnego Zakładu Doświadczalnego SGGW w Rogowie,



Prodziekan Wydziału dr hab. inż. Eugeniusz Koda, prof. nadzw. SGGW otwiera konferencję jubileuszową



Uczestnicy konferencji w trakcie sesji naukowej





Tegoroczni absolwenci Wydziału  
po wręczeniu dyplomów

Absolwenci studiów sprzed 50 laty, którym wręczono „złote dyplomy”



uczestniczyło w nich około osiemdziesięciu osób. Byli wśród nich dziekani wydziałów uczelni publicznych kształcących na kierunku budownictwo z całego kraju, dziekani-elektki oraz liczni prodziekani.

Plenarną część obrad zainaugurował prof. dr hab. inż. Roman Barlik. W swoim referacie wprowadzającym podzielił się doświadczeniami zdobytymi w pracach Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów, związanych z wymaganiami i opiniowaniem dokumentacji kandydatów ubiegających się o stopnie i tytuły naukowe w naukach technicznych, recenzowaniem prac na stopnie i tytuły naukowe w naukach technicznych, recenzowaniem prac w postępowaniach awansowych i zasadami oceny dorobku naukowego kandydatów.

Tematyka kolejnych paneli dyskusyjnych zjazdu koncentrowała się wokół ważnych dla środowiska akademickiego problemów dotyczących przyszłości wydziałów kształcących na kierunku budownictwo. Omawiane były m.in. zagadnienia dotyczące planowanych zmian w procedurze nadawania jednostkom uprawnień naukowych oraz w ocenie parametrycznej i kategoryzacji jednostek, a także zasady awansowania pracowników. W związku z przewidywanymi zmianami w sposobie finansowania nauki zaprezentowano również referaty dotyczące współpracy jednostek naukowych z gospodarką, a w szczególności w zakresie możliwości realizacji krajowych i międzynarodowych programów i projektów badawczych.

Szeroko podjęto również tematykę związaną bezpośrednio z misją wyższych uczelni – dobrym przygotowaniem przyszłych inżynierów do udziału w procesach inwestycyjnych. Referaty w tym zakresie dotyczyły zasad współpracy wydziałów z Izłą Inżynierów Budownictwa i uzyskiwania przez absolwentów uprawnień zawodowych.

\* \* \*

W ramach jubileuszu 70-lecia studiów na naszym Wydziale odbyła się również konferencja naukowa pt. „Techniczne i przyrodnicze aspekty w budownictwie i inżynierii środowiska”. W konferencji wzięło udział 120 osób reprezentujących łącznie 11 instytucji – szkół wyższych, instytutów naukowych, przedsiębiorstw wykonawczych. W trakcie dwudniowych obrad odbyło się 8 sesji, obejmujących następującą tematykę: budownictwo i inżynieria, inżynieria środowiska, wodociągi

i kanalizacja, materiały budowlane, hydrologia i gospodarka wodna, konstrukcje budowlane, hydraulika i hydrotechnika, geotechnika.

Na konferencji przedstawiono 44 referaty 117 autorów i 39 posterów 106 autorów. Część referatów została opublikowana w czasopiśmie wydziałowych: *Przegląd Naukowy Inżynieria i Kształtowanie Środowiska* oraz *Acta Scientiarum Polonorum – Architectura*.

Jubileusz 70-lecia Wydziału został upamiętniony w specjalnych numerach czasopism: *Inżynieria i Budownictwo* (Nr 4/2016) oraz *Wiadomości Melioracyjne i Łąkarskie* (Nr 2/2016). Przedstawiono w nich artykuły dotyczące historii i działalności Wydziału oraz artykuły naukowe przygotowane przez jego pracowników. Wydana również została Kronika Jubileuszowa „70-lecie studiów na Wydziale Budownictwa i Inżynierii Środowiska Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie”, w której szczegółowo udokumentowano rozwój Wydziału w minionych siedemdziesięciu latach, aktualną strukturę, opis prowadzonej działalności, informacje o pracownikach oraz zestawienia stopni naukowych uzyskanych na Wydziale i absolwentów Wydziału.

\* \* \*

17 czerwca 2016 roku w Laboratorium – Centrum Wodne SGGW odbyło się uroczyste wręczenie dyplomów ukończenia studiów tegorocznym absolwentem studiów stacjonarnych I stopnia Wydziału Budownictwa i Inżynierii Środowiska. Podczas uroczystości zostały wręczone również „złote dyplomy” kilkunastu absolwentom, którzy ukończyli studia na naszym Wydziale przed 50 laty.

prof. dr hab. inż. **Jerzy Jeznach**,  
dr hab. inż. **Eugeniusz Koda**, prof. nadzw. SGGW,  
prof. dr hab. inż. **Piotr Hewelke**,  
dr inż. **Zdzisław Skutnik**, dr inż. **Janusz Urbański**



## Jubileusz Profesora Henryka Jasiorowskiego

W dniu 23 czerwca 2016 roku w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego odbyła się konferencja naukowa „Problemy hodowli i chowu bydła mięsnego”, poświęcona jubileuszowi 90-lecia urodzin i 70-lecia działalności zawodowej prof. dr. hab., dr. h.c. multi Henryka Jasiorowskiego.

Na konferencji wygłoszono 3 referaty:

- „Historia i przyszłość hodowli bydła w Polsce” – prof. dr. hab., dr. h.c. Zygmunt Reklewski, członek rzeczywisty PAN,
- „Problemy sektora produkcji wołowiny w Unii Europejskiej” – dr. Czesław Siekierski, przewodniczący Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi Parlamentu Europejskiego,
- „Perspektywy rozwoju sektora wołowiny w Polsce w najbliższych 20 latach w kontekście występujących uwarunkowań na zagranicznych rynkach” – mgr Stanisław Skrzypek, prezes AGRAIMPEX Sp. z o.o.

W uroczystości bardzo licznie uczestniczyli pracownicy nauki i administracji hodowlanej, rolnicy, pracownicy, współpracownicy i wychowankowie Profesora, koledzy, przyjaciele i rodzina.

Po referatach wywiązała się ożywiona dyskusja, dotycząca aktualnych problemów i przyszłości hodowli bydła mięsnego w Polsce na tle uwarunkowań europejskich i światowych.

Profesor Henryk Grodzki przedstawił życiorys zawodowy Jubilata.



### Dostojny Jubilate, Drogi nam Panie Profesorze, Szanowni Państwo!

Jesteśmy uczestnikami uroczystości jubileuszu 90-lecia urodzin i niemal 70-lecia pracy Profesora Henryka Jasiorowskiego. Jej unikalność wynika nie tyle z dat, co z wyjątkowej wręcz osobowości Jubilata. Powszechnie stosowane przy tego rodzaju uroczystości stwierdzenie, że Jubilat jest osobą powszechnie znaną i cenioną, o wielkim dorobku naukowym i organizacyjnym, autorytecie naukowym i moralnym, jest banałem nieoddającym tego, co nie tylko z umysłu, ale i głębi serca wyrazić chcielibyśmy i na co Pan Profesor zasługuje.

Wartość i pozycja każdej grupy społecznej i zawodowej wynika z tego, co przedstawiają jej członkowie z liderem na czele. W naszym zwartym środowisku zawodowym od lat niekwestionowanym liderem jest Pan Profesor Henryk Jasiorowski. Prezentowane przez Niego poglądy i opinie oparte na głębokiej wiedzy, znajomości krajowych i światowych uwarunkowań ekonomicznych, bogatym doświadczeniu życiowym, serdeczności i życzliwości są dla nas nie narzucanym, ale chętnie wykorzystywanym drogowskazem na drogach i bezdrożach hodowli zwierząt, a bydła w szczególności.

Państwo pozwolą, że w tym zakresie przywołam pewien drobny, ale w moim odczuciu wymowny epizod. Podczas jednej z konferencji klasyk polskiej zootechniki prof. Aleksander Dobicki przedstawił pogląd, który u jednego z uczestników wzbudził wątpliwość. Zapytany, na podstawie jakich dowodów prezentuje taki pogląd, przedstawiał nieskutecznie swoje argumenty, ale to nie wystarczyło. W końcu, przyciśnięty do muru, użył ostatniego argumentu: – Tak twierdzi Profesor Jasiorowski – odrzekł. – To trzeba było od razu tak mówić, a nie powoływać się na jakieś wątpliwe autorytety – usłyszał.

A teraz wybrane najważniejsze fakty z życia zawodowego Jubilata. Lata dzieciństwa i młodzieńcze spędził w Grójcu w rodzinie rzemieślniczo-rolniczej. Tu zdobył wykształcenie podstawowe, a następnie średnie podczas II wojny światowej, ucząc się na tajnych kompletach i korzystając z wiedzy siostry – absolwentki Uniwersytetu Warszawskiego, której trudno było wymusić posłuszeństwo u o 15 lat młodszego, krnąbrnego chłopca. W końcu, myśląc się bardzo, orzekła, że „nic z niego nie będzie”.

### Etapy rozwoju naukowego Jubilata

- 1951 – magister rolnictwa na Wydziale Rolniczym SGGW w zakresie produkcji zwierzęcej. Praca magisterska pod kierunkiem prof. Władysława Hermana dotyczyła aklimatyzacji bydła holendersko-fryzyjskiego, które w ramach darów UNRRA trafiło do obór SGGW.
- 1956 – stopień doktora w SGGW po obronie pracy doktorskiej „Niektóre produkcyjne i fizjologiczne aspekty żywienia owiec różną ilością białka” wykonanej pod kierunkiem prof. Mieczysława Czai.
- 1961 – stopień doktora habilitowanego w SGGW uzyskany na podstawie syntezy badań w zakresie znaczenia stosunku cukrów do białek w paszach zielonych stosowanych w żywieniu przeżuwaczy.
- 1967 – tytuł profesora nadzwyczajnego w trakcie zatrudnienia w Zakładzie Hodowli Doświadczalnej Zwierząt PAN w Jastrzębcu.
- 1977 – doktor honoris causa Uniwersytetu Hohenheim, Niemcy.
- 1978 – tytuł profesora zwyczajnego, zatrudnienie w SGGW.
- 1988 – członek Hiszpańskiej Królewskiej Akademii Nauk Weterynaryjnych.
- 1990 – doktor honoris causa Akademii Rolniczej w Lublinie.
- 1991 – członek zagraniczny Rosyjskiej Akademii Nauk Rolniczych.
- 1993 – członek korespondent Włoskiej Akademii Nauk.
- 1996 – członek Słowackiej Akademii Nauk Rolniczych.
- 1996 – doktor honoris causa SGGW.
- 2002 – doktor honoris causa Akademii Rolniczej we Wrocławiu.

### Działalność naukowa

Pierwsze badania (1958–1968) dotyczyły fizjologii trawienia u przeżuwaczy. Specjalny nacisk położony na procesy dezaminacji w zwacu oraz wartość różnych białek. Działalność naukowa w latach 1963–1968 dotyczyła fizjologicznych aspektów żywienia cieląt w okresie wychowu i opasu. Badał system opasu cieląt na tzw. białe mięso i opracował technologię zastosowania polskich preparatów mlekozastępczych.



W 1974 roku zainicjował międzynarodowy program porównania różnych odmian bydła fryzjskiego. Ten eksperyment, który był bez wątpienia największym w świecie, obejmował 10 odmian bydła fryzjskiego pochodzącego z najbardziej rozwiniętych krajów świata i około 30 000 krów polskich czarno-białych. Wyniki tych badań były publikowane we wszystkich znaczących czasopismach naukowych oraz w specjalnie wydanej przez FAO w 1988 roku książce podkreślającej znaczenie tych wyników dla światowej hodowli bydła czarno-białego, a w Polsce w monografii „Międzynarodowe badania nad porównaniem bydła fryzjskiego”. Jest to jedno z najczęściej cytowanych na świecie polskich doświadczeń z zakresu hodowli bydła.

W okresie pracy w FAO w latach 1969–1975 i 1984–1990 opublikował wiele prac na temat produkcji zwierzęcej w świecie. Liczne referaty wygłaszane na kongresach dotyczyły polityki w różnych regionach świata w zakresie rozwoju gospodarczego, ze szczególnym uwzględnieniem rolnictwa i produkcji zwierzęcej.

W 1982 roku, na wiele lat przed wprowadzeniem w Polsce nowej normy na mleko, rozpoczął realizację zakrojonego na szeroką skalę 6-letniego Projektu FAO POL81/006 „Polepszenie produkcji i jakości mleka”.

Po powrocie do kraju w 1990 roku opublikował wiele prac na temat polityki rolnej i problemów rozwoju naszego rolnictwa. Był pomysłodawcą i współorganizatorem organizowanych przez FAO i Europejską Federację Produkcji Zwierzęcej międzynarodowych spotkań na temat „Sektor produkcji zwierzęcej w Europie Środkowej i Wschodniej w świetle politycznych i gospodarczych przeobrażeń”. W ich ramach odbyły się 3 sesje (Budapeszt – 1991, Berlin – 1992, Warszawa – 1993), w których uczestniczyli przedstawiciele ponad 20 krajów.

Od 1991 roku koordynator szeroko zakrojonych prac nad oceną przydatności włoskich ras bydła mięsnego do poprawy użyteczności mięsnej polskiego bydła czarno-białego. Inicjator, główny autor i realizator „Programu rozwoju hodowli bydła mięsnego w Polsce” przyjętego do realizacji przez Ministerstwo Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej w 1995 roku. Pomysłodawca i krajowy koordynator realizowanego w latach 1997–1998 Projektu FAO TCP/POL/6612 „Pomoc w przygotowaniu planów restrukturyzacji produkcji zwierzęcej”.

Zorganizował i prowadził studia doktoranckie w SGGW. Promotor 26 prac doktorskich i wielu prac dyplomowych studentów. Wychowawca wielu profesorów, kierowników



jednostek naukowych, dyrektorów i prezesów pełniących ekspozycyjne funkcje w jednostkach administracji centralnej. Prowadził gościnne wykłady i odczyty na uniwersytetach w kraju i za granicą.

Opublikowane prace naukowe i popularyzujące szeroko rozumianą wiedzę rolniczą stanowią 517 pozycji, w tym: publikacje naukowe – 163, książki i wydawnictwa zwarte – 38, referaty wygłoszone na międzynarodowych i krajowych sympozjach – 70.

## Zajmowane stanowiska

- 1955–1960 asystent w Zakładzie Hodowli Doświadczalnej Zwierząt PAN.
- 1961–1969 kierownik Zakładu Hodowli Doświadczalnej Zwierząt PAN.
- 1969–1975 zastępca sekretarza naukowego V Wydziału PAN.
- 1969–1975 i 1984–1990 dyrektor Departamentu Produkcji Zwierzęcej i Weterynarii FAO, Rzym.
- 1975–1981 rektor Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego.
- 1976–1979 kierownik Zakładu Hodowli Bydła w SGGW.
- 1979–1984 dyrektor Instytutu Hodowli Bydła i Produkcji Mleka w SGGW.
- 1990–1996 p.o. zastępcy dyrektora generalnego FAO ds. Rolnictwa.

W każdej kierowanej jednostce osobowość Profesora wywarła swoje piętno. Na każdym z zajmowanych stanowisk Jego działalność nie ograniczała się do administrowania jednostką. Główny nacisk kierował na rozwój pracowników, rozbudowę i modernizację bazy materialnej i rozwój współpracy z wiodącymi jednostkami krajowymi i zagranicznymi.

## Pełnione funkcje

- 1964 przewodniczący Krajowej Komisji Mleczarskiej w Polsce.
- 1960–1983 członek Naukowej Komisji Doradczej przy Ministrze Rolnictwa.
- 1965–1969 członek Rady Naukowej Instytutu Zootechniki.
- 1967–1969 wiceprezes Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego.
- 1969–1983 członek Rady Naukowej Instytutu Genetyki i Hodowli Zwierząt PAN.
- 1975–1983 członek Rady Naukowej Instytutu Zootechniki.

- 1976–1998 prezydent Profesorskiego Klubu Hodowców Bydła.
- 1978–1982 wiceprezydent Międzynarodowej Federacji Mleczarskiej (IDF).
- 1978–1985 przewodniczący Komisji Hodowli Bydła Europejskiej Federacji Produkcji Zwierzęcej (EAAP).
- 1979–1983 przewodniczący Rady Naukowej Instytutu Mleczarstwa.
- 1990–1995 przewodniczący Rady Hodowlanej przy Centralnej Stacji Hodowli Zwierząt.
- 1990–1994 członek Rady Wykonawczej Europejskiej Federacji Produkcji Zwierzęcej (EAAP).
- 1992–1999 przedstawiciel na Europę Środkową i Wschodnią Międzynarodowej Fundacji Heifer Project International, USA.
- 1993–2007 przewodniczący Profesorskiego Klubu Dyskusyjnego „Wież i Rolnictwo”.
- 1994–2000 prezes Krajowego Związku Hodowców Bydła Mięsnego, a od 2007 roku honorowy prezes Polskiego Związku Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego.
- 1997–1998 krajowy koordynator Projektu FAO TCP/POL/6612: „Pomoc w przygotowaniu planów restrukturyzacji produkcji zwierzęcej”.
- 1999–2005 członek Grupy Doradczej ds. Rolnictwa przy Prezydencie RP.
- 1999–2006 członek Zespołu Ekspertów ds. Rolnictwa i Modernizacji Terenów Wiejskich przy Marszałku Województwa Mazowieckiego.
- 1999–2004 członek Rady Fundacji „Rozwój SGGW”.
- 2002–2008 wiceprzewodniczący Krajowej Federacji Producentów Rolnych.

## Nagrody i wyróżnienia

Laureat wielu nagród i wyróżnień za osiągnięcia naukowe i dydaktyczne, nadanych przez Polską Akademię Nauk, Ministerstwa Nauki, Oświaty i Szkolnictwa Wyższego, Ministra Edukacji

Narodowej, Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej oraz JM Rektora Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego.

Odnaczenia: Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1969), Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski (1977), Zasłużony Nauczyciel PRL (1981), Krzyż Partyzancki (1982), Medal Zwycięstwa i Wolności 1945 roku (1982), Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski (1999), Medal PAN im. Michała Oczapowskiego, Medal Instytutu Agronomicznego w Marymoncie (2008), Medal „200 lat od Marymontu do Ursynowa” (2016).

Wyróżniony wieloma nagrodami zagranicznymi, z których należy wymienić: „Golden Egg” (Włochy) – nagroda za wybitne osiągnięcia naukowe, „Medal Europejskiej Federacji Produkcji Zwierzęcej” – za wybitne zasługi dla współpracy międzynarodowej, „Dan West Award” (USA) – za wybitne zasługi dla humanitarnej organizacji Heifer Project International, Medal okolicznościowy z okazji 50-lecia ONZ za wybitne zasługi dla tej organizacji.

Rekapitulując należy dodać, że przedstawiony olbrzymi dorobek naukowy, organizacyjny i wychowawczy Pana Profesora jest tylko częścią Jego wkładu w rozwój nauki i praktyki rolniczej, kształcenie kadr naukowych, promowanie młodych pracowników naukowych i kreowanie polityki rolnej.

Dla Polski granice Europy zostały otwarte w 2004 roku. Dla pracowników SGGW granice Europy i świata zostały otwarte w 1975 roku, kiedy to Profesor Henryk Jasiorowski został rektorem naszej Uczelni – SGGW. Dzięki życzliwości Pana Profesora i Jego licznym kontaktom z nauką światową wielu młodych pracowników odbyło staże naukowe i zawodowe w wiodących w świecie ośrodkach naukowych.

Od 20 lat Pan Profesor wspólnie z rodziną prowadzi 300-hektarowe wzorowe gospodarstwo sadowniczo-hodowlane, hodując około 100 krów mięsnych z przychowkiem. Hodowane zwierzęta zdobywają czempiony na wielu wystawach krajowych, przynosząc dumę i radość ich hodowcy.

**Henryk Grodzki**

wiceprezydent Profesorskiego Klubu Hodowców Bydła



## Boże Narodzenie

Boże Narodzenie  
w śniegowej pościeli  
przynieśli z Betlejem  
skrzydlaci Anieli.

Wnieśli je do domów  
dzieciom i staruszkom.  
– Postuchaj, jak puka  
kolęda w serduszko!

Gotowy jest dom nasz,  
zamieciona ścieżka.  
Dziecina bezdomna  
Będzie u nas mieszkać.

Choinka swą szatą  
pokój Jej upiększa.  
Zbliża się jak radość  
ta noc przenajświętsza.

Oplątek nad stołem  
kruszy się na części  
za miłość i zdrowie,  
za pokój i szczęście.

Franciszek Kobryńczuk



# Pożegnanie profesora-poety Franciszka Kobryńczuka (1929–2016)

W ważnym dla Polaków dniu 1 sierpnia br. pożegnaliśmy Franciszka Kobryńczuka, profesora nauk weterynaryjnych i poetę, wieloletniego pracownika Wydziału Medycyny Weterynaryjnej Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, specjalistę z zakresu anatomii prawidłowej, wychowawcę wielu roczników lekarzy weterynarii, a także długoletniego redaktora naczelnego „Agricoli” (1993–2011), na łamach której wielokrotnie publikował swoje wiersze.

Zmarł w swoim warszawskim mieszkaniu 29 lipca br., w maleńkim pokoju, który przez kilkadziesiąt lat był dla Niego całym światem. To tam powstawały poważne dzieła naukowe i żartobliwe wiersze dla dzieci. W tym pokoju nie było przedmiotów przypadkowych. Każdy miał jakieś



znaczenie, o czymś opowiadał, coś przypominał. Na co patrzył w ostatniej godzinie? Na obrazy szczególnie, dwa. Jeden przedstawiał dom rodzinny Profesora, drugi miał charakter wielce osobliwy. Był to fragment chustki Jego matki, oprawiony jak obraz. To był najcenniejszy rekwizyt ziemskiego misterium. Czy to w tej chustce odwiedzała syna w więzieniu, gdzie znalazł się jako uczeń za działalność niepodległościową? Czy była w niej w sanatorium w Zakopanem, gdzie leczył się na gruźlicę sponiewierany syn? To tajemnica na miarę tajemnicy śmierci... Dziś te przedmioty uczą się istnienia na nowo, już bez Profesora.

Kilkanaście lat temu zapytałam Franciszka Kobryńczuka, jak daleko sięga Jego pamięć, jaki jest pierwszy świadomy obraz z Jego życia, który powraca w dziecięcym wspomnieniu? Opowiedział mi wówczas pewne zdarzenie ze swojej rodzinnej wsi, z Długich Grzymek, gdzie po raz pierwszy zadziwiło się serce dziecka. Miał wówczas kilka lat, cztery, a może pięć, nie więcej. Wstał o świcie, aby wypędzić krowy na pastwisko. Udał się na nadbużańską skarpę i... ujrzał ognistą kulę, wznoszącą się ponad lustro rzeki. To był wschód słońca widziany po raz pierwszy oczami wrażliwego dziecka. Przeżycie było tak silne, że stracił przytomność. Wschód słońca – wschód życia... Lecz w każdy początek wpisany jest koniec... Co widziały gasnące w lipcowy poranek oczy Profesora-Poety? To tajemnica, która odeszła razem z Nim. Co myślał, gdy drżąca ręka, posłuszna jeszcze myślom, kreśliła ostatni wiersz? Tę myśl zamknął w tym oto poetyckim słowie-testamencie pt. *Dziecięce curriculum vitae*:

Wiatr głaskał szorstkie kłosa  
żyta i jęczmienia.  
Łany skore do tańca  
w fale wód przemienia.  
Składam na nie dzieciństwo,  
chrzcząc je w imię Pana  
i ja, pastuszek podlaski,  
na mej ziemi konam.  
Stąd pójdę w dorosłość  
z kamykiem i procą  
i wiarą, by walczyć  
ze złem i przemocą.

Ulewnym deszczem żegnała Go Warszawa, gdy po nabożeństwie żalobnym w Sanktuarium Św. Andrzeja Boboli przy ulicy Rakowieckiej wyruszał w swą ostatnią ziemską



drogę do bliskiego sercu podlaskiego Ceranowa, gdzie spoczął na miejscowym cmentarzu. Ceranów otworzył słoneczne ramiona u progu błękitnego nieba. Deszcz poszedł precz, niby „piąta klepka z beczki”, a „generał ze swym wojskiem” zaciągnął honorową wartę. Franciszek Kobryńczuk



w poetyckim słowie ożywiał nadbużańskie lasy, pola i łąki, tatarak i mech. Z mgły, porannej rosy i snu budził świerszcze, ważki i trzmiele, motyle, biedronki, leśne muszki i komary. Ta niezwykła orkiestra przygrywa Mu dziś do wiecznego snu...

Tłumnie żegnali swojego Profesora mieszkańcy okolicznych miejscowości, rodzina, przyjaciele, koledzy lekarze weterynarii, współpracownicy (m.in.: prof. dr hab. Marek Szyndel, prorektor ds. współpracy międzynarodowej, dr hab. Marcin Bańbura, prof. nadzw. SGGW – dziekan-elekt Wydziału Medycyny Weterynaryjnej, profesorowie: Krzysztof Anusz, Henryk Kobryń z żoną Jolantą, Jerzy Kita, Marta Kupczyńska, Paweł Sysa, Jan Tropiło z żoną Krystyną, dr Dariusz Jaworek z żoną Barbarą) i ci wszyscy, którym był bliski z racji swego zawodu i pasji. Ale przecież Profesor wracał do siebie...

W ceranowskim kościele z fotografii spoglądały dobre oczy. *Wszystko od stóp do głów było w Nim sympatyczne. Patrząc na Jego twarz, spoglądało się niby w czysty, przestronny dziedziniec wiodący do bezpiecznego domu. Wystarczyło Go ujrzeć, aby być dobrze usposobionym nie tylko do jego osoby, lecz w ogóle do życia.* Te słowa Marii Dąbrowskiej, zaczerpnięte z „Nocy i dni”, dobrze charakteryzują Profesora-Poetę. Tę radość i pogodę, mimo tragicznych epizodów w życiu, darował ludziom, z którymi się spotykał. W tej pogodzie i dobroci tkwiła ogromna siła, która organizowała też świat wyobraźni poetyckiej, w jakim się poruszał. Bocian nie zjadał żab, jeże były dobrze wychowane i nie klęły, a szary wróbelek tak piękny, jak rajski ptak. Świat Profesora był piękny, jak Jego dusza...

Wrażliwość wyniósł z domu, z wielodzietnej rodziny (Profesor był dziesiątym dzieckiem Marianny i Stanisława Kobryńców). Urodził się w Długich Grzymkach, w powiecie sokołowskim, gdzie rodzice prowadzili kilkuhektarowe gospodarstwo rolne. Trzy klasy szkoły powszechnej ukończył w wólnej Polsce, a pozostałe po 1939 roku w Generalnej Guberni. Po wojnie podjął naukę w Samorządowym Ogólnokształcącym Gimnazjum w Sterdyni, gdzie założył organizację niepodległościową, za co został skazany na dziesięć lat więzienia. W wyniku odwilży po sześciu latach wyszedł na wolność. W 1994 roku został zrehabilitowany przez Sąd Okręgowy w Warszawie i otrzymał status weterana walk o niepodległość Polski. Maturę zdał jako ekstern w 1956 roku, a w 1957 roku rozpoczął studia weterynaryjne z przerwą na trzecim roku, kiedy leczył się w sanatorium przeciwgruźliczym w Zakopanem, gdzie poznał nauczycielkę z powiatu sejneńskiego, Jadwigę Annę Naumowicz, która w przyszłości została Jego żoną. W 1961 roku, będąc studentem czwartego roku, podjął pracę w Katedrze jako technik-stażysta. Studia ukończył w 1964 roku i został zatrudniony w Katedrze Anatomii Zwierząt jako asystent. 28 czerwca 1972 roku uzyskał stopień doktora nauk weterynaryjnych na podstawie dysertacji „Budowa połączeń kości kończyn miednicznych żubra – *Bison bonasus*”. Od tej chwili do 1986 roku pracował w Katedrze jako adiunkt. 27 maja 1986 roku habilitował się na podstawie rozprawy „Wpływ inbrodu na kształt i wielkość szkieletu żubra”. W tym samym



roku objął stanowisko docenta. 20 października 1994 roku otrzymał tytuł profesora. Nominację odebrał w Belwederze 24 grudnia 1994 roku z rąk Lecha Wałęsy. 1 grudnia 1999 roku został profesorem zwyczajnym.

Po śmierci Prymasa Tysiąclecia współorganizował Społeczny Komitet Utworzenia Muzeum i Budowy Pomnika Księdza Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Prymasa Polski, w Zuzeli i został jego sekretarzem.

Drugą dziedziną działalności Profesora to twórczość poetycka, głównie dla dzieci. Wydał przeszło czterdzieści książek, napisał słowa do czterech piosenek. Jego twórczość literacka była tematem sześciu prac magisterskich studentów Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu w Białymstoku oraz Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Od 1970 roku należał do zespołu autorów piszących w „Misiu” (m.in.: Janina Porazińska, Maria Kownacka, Ewa Szelburg-Zarembina, Czesław Janczarski, Wanda Chotomska, Jan Sztudynger).

Profesor Franciszek Kobryńczuk należał do ludzi, którzy kochają życie we wszelkich jego przejawach i potrafią zachwycać się urodą każdego dnia. Dzisiaj zapewne spaceruje niespiesznie po niebieskiej łące i hołubi zwierzęta Pańskie wspólnie ze swym Patronem, św. Franciszkiem z Asyżu, którego słowami modlimy się dziś za duszę Profesora:

O Boski Mistrzu, spraw, bym  
nie szukał pocieszenia,  
lecz niósł pocieszenie;  
nie szukał zrozumienia,  
lecz miał zrozumienie;  
nie pragnął miłości,  
lecz miłością darzył,  
gdyż udzielając drugim  
sami się wzbogacamy;  
przebaczając drugim,  
nam jest odpuszczone;  
A umierając sobie,  
budzimy się do życia  
Wiecznego. Amen.

Teresa Zaniewska





# Hydrologia zlewni zurbanizowanych

II Konferencja Naukowo-Techniczna „Hydrologia zlewni zurbanizowanych”, zorganizowana przez Stowarzyszenie Hydrologów Polskich (<http://www.shp.org.pl>) i Komisję Hydrologiczną Polskiego Towarzystwa Geograficznego przy współpracy z Instytutem Meteorologii i Gospodarki Wodnej – PIB, Globalnym Partnerstwem dla Wody, Komitetem Gospodarki Wodnej PAN oraz Wydziałem Budownictwa i Inżynierii Środowiska Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie odbyła się w dniach 22–23 września 2016 roku. Udział w konferencji wzięło ponad 90 uczestników reprezentujących 15 uczelni wyższych z Polski oraz 1 z Ukrainy, 9 firm działających w branżach związanych z gospodarką wodną oraz 7 instytucji, w tym instytuty naukowe, stowarzyszenia oraz jednostki administracji państwowej. Patronat medialny nad konferencją objęły dwa znane w środowisku hydrologów czasopisma: *Gospodarka Wodna* oraz *Energetyka Wodna*.

Konferencję otworzył prezes SHP i jednocześnie prorektor ds. rozwoju SGGW w Warszawie prof. dr hab. inż. Kazimierz Banasik, podkreślając coraz większą rolę, jaką ma hydrologia w rozwoju obszarów zurbanizowanych. Następnie dr hab. inż. Eugeniusz Koda, prof. nadzw., dziekan Wydziału Budownictwa i Inżynierii Środowiska SGGW, przywitał uczestników konferencji, życząc ciekawych prezentacji i interesujących dyskusji. W trakcie sesji otwierającej ogłoszono również wyniki VIII edycji Konkursu im. Kazimierza Dębskiego na najlepszą pracę dyplomową z hydrologii (zob. <http://www.shp.org.pl/konkurs>) oraz wręczono nagrody laureatom i dyplomy ich promotorom.

Podstawowym założeniem konferencji było stworzenie platformy dla pracowników naukowych, dydaktycznych oraz inżynierów-praktyków, a także doktorantów do przedstawienia najnowszych osiągnięć w zakresie modelowania procesów hydrologicznych w projektowaniu i eksploatacji infrastruktury na terenach zurbanizowanych i przemysłowych. Podczas



6 sesji referatowych i 1 posterowej przedstawiono łącznie 39 prezentacji, które tematycznie zgrupować można w następujące zagadnienia: antropopresja, wezbrania i powodzie, zmiany odpływu, informacja hydro-meteorologiczna, jakość wód w ciekach miejskich oraz zagadnienia różne.

Wybrane prezentacje konferencyjne opublikowano w monografii Komitetu Gospodarki Wodnej PAN nr 39, której wersja elektroniczna dostępna jest na stronach internetowych Stowarzyszenia Hydrologów Polskich.

dr inż. **Leszek Hejduk**  
Katedra Inżynierii Wodnej

# Bioróżnorodność dla rozwoju



Mgr T. Galecka prezentuje owoce hodowli SGGW



Owoce odmiany Lokata F1 wyhodowanej w SGGW, obecnie własność firmy Hortico

Bioróżnorodność ma ogromną wartość dla hodowli. Hodowca nowych odmian roślin uprawnych najczęściej korzysta ze zmienności w danym gatunku (odmian tego samego gatunku). Brak poszukiwanej cechy skłania hodowcę do sprawdzenia gatunków pokrewnych (wild relatives). Wykorzystanie cechy znajdującej się w nieuprawnym gatunku zawsze wymaga więcej czasu i trudu niż z odmian uprawnych (uzyskanie mieszańców międzygatunkowych lub międzyrodzajowych, wielopokoleniowe krzyżowanie wsteczne). Hodowca może również sam wywołać zmienność (mutacje) lub przenieść potrzebne geny z innych organizmów (transgeneza, cisgeneza).



Uczestnicy konferencji, hodowcy z krajów Azji



Dr A. Korzeniewska i dziekan WOBiAK prof. W. Wakuliński



Jubilatki (J. Szewczyk i M. Romać)

Widok doświadczenia z odmianami ogórka – oceniają uczestnicy konferencji EUCARPIA CUCURBITACEAE 2016



Prof. J. Boczek i dziekan WOBiAK prof. W. Wakuliński

**P**racownicy Katedry Genetyki, Hodowli i Biotechnologii Roślin SGGW zajmują się wszystkimi wyżej wymienionymi źródłami cech i metodami ich uzyskiwania. Starają się też upowszechniać wiedzę na temat bioróżnorodności roślin. Gromadzeniu i wykorzystywaniu bioróżnorodności były podporządkowane dwa wydarzenia na Polu Doświadczalnym w Wolicy w 2016 roku.

Pierwsze wydarzenie miało miejsce w czasie trwania międzynarodowej konferencji EUCARPIA CUCURBITACEAE 2016. Jej uczestnicy (około 180 osób) odwiedzili 26 lipca Pole Doświadczalne w Wolicy w celu zapoznania się z odmianami mieszańcowymi ogórka polowego, wyhodowanymi w Pol-

sce. W doświadczeniu porównawczym oceniano 45 odmian należących do firm i instytucji (10 odmian firmy PlantiCo, 10 – firmy Hortico, w tym 4 wyhodowane w Instytucie Ogrodnictwa, 7 – firmy Polan, 6 – firmy Spójnia, 5 – firmy Legutko, 4 – Instytutu Ogrodnictwa, w tym jedna wspólnie z TORSEED, 3 – SGGW).

Tak duża liczba odmian świadczy, z jednej strony, o popularności ogórka polowego jako warzywa, a z drugiej o aktywności polskiej hodowli. Uczestnicy, głównie hodowcy gatunków należących do rodziny dyniowatych, mimo upalnego dnia, obejrzeni z zacięciem doświadczenie z odmianami mieszańcowymi ogórka, a także doświadczenia



Prelegentka mgr J. Kadzińska i uczestnicy seminarium



Pracownicy Instytutu Ogrodnictwa (dr M. Sitarek, dr M. Olas-Sochacka, mgr A. Kwiecień)

Zamek – rzeźba w dyni



Kareta dla kopciuszka



Owoc dyni silnie żebrowany





Prof. L. Jankiewicz i Z. Piętka (firma Szarlat)

Znakomity producent warzyw L. Majlert i J. Parkot



Dr A. Łozicki i Z. Piętka (firma Szarlat)

z takimi gatunkami, jak melon, arbuż, dynia olbrzymia, dynia zwyczajna – cukinia, patison, dynia makaronowa, dynia bezłupinowa, dynia ozdobna, pomidor i papryka. Spotkanie pozwoliło na zaprezentowanie dorobku polskiej hodowli ogórka, wymianę informacji naukowej, a także nawiązanie kontaktów.

Drugie wydarzenie miało miejsce 5 października 2016 roku. Na Polu Doświadczalnym SGGW w Wolicy odbyło się XV Seminarium Naukowo-Wdrożeniowe „Dygniowate – dla zdrowia”. Celem spotkania było upowszechnienie wiedzy o nowych odmianach roślin dygniowatych wyhodowanych w Katedrze Genetyki, Hodowli i Biotechnologii Roślin. W spotkaniu uczestniczyło około 80 osób.

Kierownik Katedry dr hab. G. Bartoszewski otworzył seminarium, przywitał gości, podziękował organizatorom i złożył życzenia pracownikom obchodzącym jubileusze pracy. Profesor K. Niemirowicz-Szczytt omówiła program i poprowadziła obrady. Na wstępie zarekomendowała monografię pt. „Historia hodowli roślin warzywnych w Polsce w latach 1958–2015” pod red. prof. B. Michalik. W monografii znajduje się rozdział charakteryzujący działalność hodowlaną w Katedrze Genetyki, Hodowli i Biotechnologii Roślin WOBiAK SGGW, w tym biogramy hodowców (dr A. Korzeniewskiej, mgr T. Galeckiej i mgr M. Romać).

Na seminarium przybyli goście honorowi: prof. J. Boczek, pełnomocnik Rektora ds. Współpracy z Gospodarką prof. A. Lisowski, dziekan WOBiAK prof. W. Wakuliński, prof. M. Mitek – kierownik Zakładu Technologii Owoców i Warzyw, prof. I. Kosieradzka – kierownik Zakładu Nanobiotechnologii, prof. D. Wrona – przewodniczący Oddziału Warszawskiego PTNO, a także goście z Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach (prof. L. Jankiewicz, dr M. Sitarek, dr M. Olas-Sochacka, dr T. Kotlińska, mgr A. Kwiecień), IHAR-u (dr D. Fu Dostatny), COBORU (dr J. Borys, mgr K. Bartoszak), firmy hodowlano-nasiennej z Jutrosina (prezes W. Legutko), firmy Spójnia Nochowo (prezes P. Wachowiak, dr W. Matuszak, mgr A. Nowak), PlantiCo (Ł. Wiśniewski, M. Lechna), firmy Szarlat (Z. Piętka), Ogrodu Botanicznego PAN w Powsinie (dr M. Świąder), Fundacji „Chcę żyć” (prof. A. Graczyk, inż. J. Parkot), gospodarstwa rodzinnego L. Majlert. Jednostki WOBiAK reprezentowali: prof. J. Gajc-Wolska, prof. E. Jadczyk-Tobjasz, dr H. Legutowska, mgr R. Dziuban oraz koleżanki i koledzy z KGHIBR. Uczestników zainteresowanych różnymi aspektami badań i użytkowania dygniowatych było znacznie więcej.

Program XV Seminarium składał się z prezentacji: a) opakowań jadalnych przedstawionej przez mgr J. Kadzińską z WNoZ (J. Kadzińska, M. Janowicz, S. Kalisz „Możliwość wykorzystania surowców owocowych oraz warzywnych do



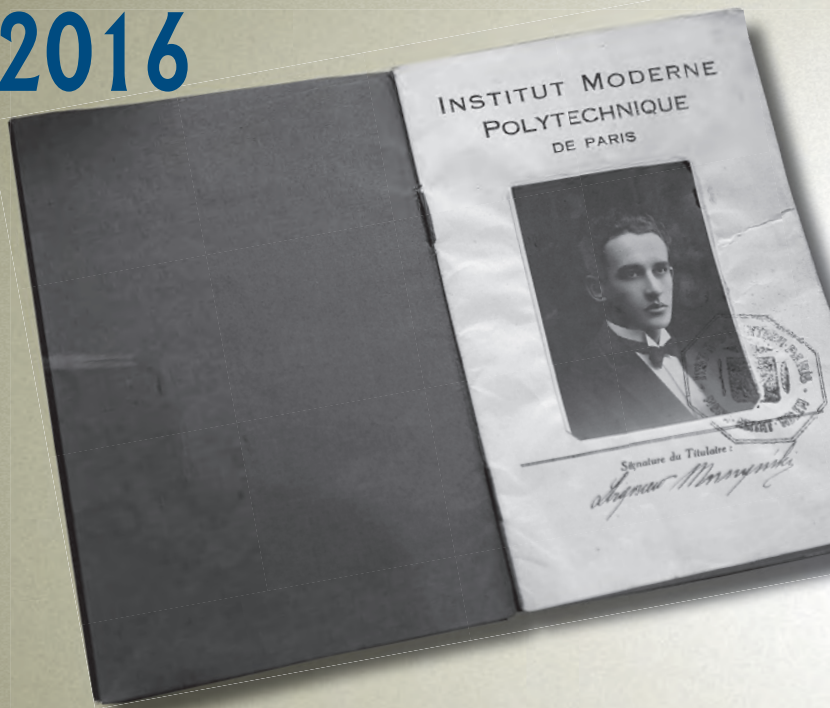
produkcji filmów jadalnych na przykładzie dyni olbrzymiej odmiany Ambar”); paszy dla zwierząt z odżywczym dodatkiem dyni przedstawionej przez dr A. Łozickiego z WNoZ (A. Łozicki „Wpływ dyni na wartość odżywczą dawki pokarmowej”); wartości owoców dyni oraz jako materiału do carvingu, czyli rzeźby w owocach, omówionej przez dr J. Niewczas z WNoZ (J. Niewczas „Bajkowa dynia”).

Po prezentacjach odbyła się degustacja potraw z dyni oraz otwarta wystawa pokazująca ogromną bioróżnorodność owoców dyni różnych gatunków. Do degustacji przygotowano potrawy z dyni (zupę krem, pluski z dynią, dynię makaronową z dwoma sosami, pasztet z cukinii, muszlę z farszem dyniowym, ciasto z dodatkiem dyni, dwie sałatki z dynią, szaszłyki i paszteciki z dynią). Uznanie uczestników zdobyły paszteciki z ciasta francuskiego z dynią. Dodatkowo można było spróbować owoców miechunki, przyprawionych na ostro i na słodko, przywiezionych przez prof. L. Jankiewicza (współautora polskiej odmiany miechunki „Amarylla”)

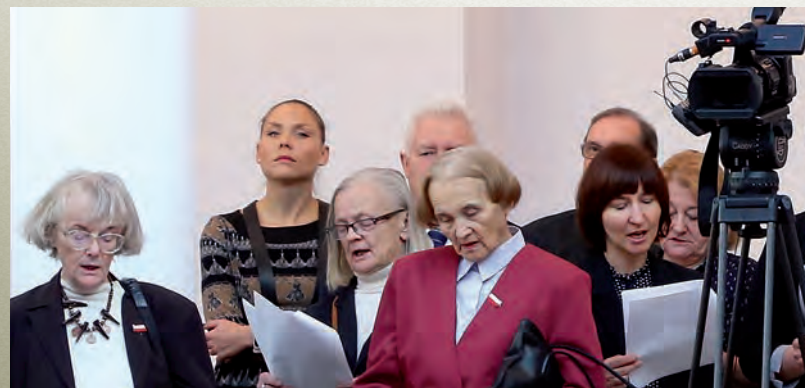
Katarzyna Niemirowicz-Szczytt



# Święto Niepodległości 2016



Tegoroczne obchody Święta Niepodległości w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, wzorem lat ubiegłych, rozpoczęły się od wykładu w Muzeum SGW, zadedykowanego Profesorowi Zbigniewowi Muszyńskiemu, rektorowi Uczelni w latach 1969–1975. W uroczystości wzięły udział władze Uczelni: JM Rektor prof. dr hab. Wiesław Bielawski, prof. dr hab. Kazimierz Banasik – prorektor ds. rozwoju oraz dziekani poszczególnych wydziałów. Wśród gości obecni byli także rektorzy poprzednich kadencji: prof. dr hab. Jan Górecki, prof. dr hab. Włodzimierz Kluciński oraz prof. dr hab. Tomasz Borecki.





**N**a spotkanie przybyły również córki Profesora Muszyńskiego, panie Irma Pruszyńska i Olga Ikanowicz wraz z mężem oraz prawnuczką Profesora, a zarazem absolwentką SGGW na kierunku architektura krajobrazu. Wśród zebranych obecnych było wielu pracowników i byłych pracowników Wydziału Technologii Drewna, z którym przez cały okres pracy na Uczelni związany był Profesor Muszyński.

Uroczystość otworzył JM Rektor, podkreślając w swym wystąpieniu, jak ważne w wychowaniu kolejnych pokoleń młodzieży jest wskazywanie wzorców osobowych i patriotycznych. Zauważył, że właśnie taki charakter mają wykłady-wspomnienia o rektorach Uczelni, organizowane w Muzeum SGGW w ramach obchodów święta narodowego. Spotkania te zachęcają nie tylko do refleksji nad patriotycznymi postaciami najważniejszych osób związanych z Uczelnią, ale i do wspólnego, radosnego świętowania, w którym jest miejsce zarówno na tradycyjny wykład akademicki, jak i na wspólne śpiewanie pieśni patriotycznych.

Sylwetkę Profesora Muszyńskiego przybliżył prof. dr hab. Leszek Żukowski, emerytowany profesor Wydziału Technologii Drewna, uczestnik Powstania Warszawskiego, żołnierz Armii Krajowej, a obecnie prezes Światowego Związku Żołnierzy AK. Magnificencja Rektor w swym wystąpieniu zwrócił uwagę, że osoba prelegenta, który własnym życiem udowodnił, czym jest patriotyzm, ma w tym wypadku szczególne, wielowymiarowe znaczenie. Na uwagę zasługuje fakt, iż Profesor Żukowski był w 1989 roku promotorem doktoratu honoris causa, nadanego rektorowi Muszyńskiemu za wybitne osiągnięcia naukowe oraz zasługi w promowaniu Uczelni w kraju i za granicą.

Wspomnieniom towarzyszyła prezentacja dokumentów przekazanych przez córki Profesora Muszyńskiego do zbiorów naszego Muzeum, wśród których wymienić należy m.in. akt powołania na stanowisko rektora, akt powołania na stanowisko profesora zwyczajnego, a także dyplom doktora honoris causa SGGW.



Uroczystość w Muzeum zakończyła się wspólnym śpiewaniem pieśni patriotycznych z towarzyszeniem Ludowego Zespołu Artystycznego SGGW „Promni”.



Następnie uczestnicy obchodów Święta Niepodległości udali się do Auli Kryształowej, gdzie odbył się przygotowany przez Stowarzyszenie Wychowanków SGGW Apel poległych poświęcony członkom społeczności akademickiej SGGW poległym i pomordowanym w wojnach lat 1918–1920 i 1939–1945. Przemówienie wygłosił JM Rektor prof. dr hab. Wiesław Bielawski, złożono też kwiaty pod tablicami upamiętniającymi poległych i pomordowanych Pracowników, Wychowanków i Studentów Uczelni.

Opracowanie: Muzeum SGGW



## Wystąpienie JM Rektora SGGW prof. dr. hab. Wiesława Bielawskiego

### Szanowni Państwo!

Spotkaliśmy się, by uczcić pamięć poległych i pomordowanych pracowników i studentów Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego. Oddajemy dziś hołd tym, którzy na przestrzeni wieków walczyli o suwerenność i niepodległość naszego kraju i którzy oddali swe życie, walcząc o wolną ojczyznę. Stawali w jej obronie nie tylko dlatego, że taka była dziejowa konieczność. Bronili jej, gdyż taką mieli potrzebę serca. Serca Polaka, patrioty, obywatela kraju, który wzywał na ratunek.

Losy Uczelni są ściśle powiązane z burzliwą historią naszej ojczyzny. Przez 200 lat funkcjonowania Szkoła Główna

represji ze strony zaborców młodzież z zapałem działała w konspiracji. W obliczu kolejnej ważnej próby, jaką było powstanie styczniowe, licznie przyłączyła się do walk powstańców. W bitwach z wojskami rosyjskimi pod Słupczą i Dwikozami poległo 66 studentów puławskiego Instytutu Politechnicznego i Rolniczo-Leśnego.

Kolejne lata przyniosły dramatyczną konieczność obrony kraju. I wojna światowa przerwała działalność Instytutu Gospodarstwa Wiejskiego i Leśnictwa w Puławach. I tu po raz kolejny studenci sięgnęli po oręż w obronie uciemiężonej ojczyzny. W 1918 roku za zgodą senatów Szkoły Głównej

Gospodarstwa Wiejskiego nie tylko kształciła specjalistów z zakresu szeroko rozumianego rolnictwa, ale przede wszystkim wychowywała prawdziwych patriotów, którzy w chwili próby nie wahali się zamienić indeksu studenta na broń. A przykład szedł z góry. Nauczyciele akademicki stawali ramię w ramię z waleczną młodzieżą i wspólnie stawiali czoło najeźdźcom. Walczyli na wielu frontach, przelewali krew w bitwach, ginęli w obozach zagłady. Czynnici uczestniczyli we wszystkich zrywach narodowych i ponosili tego konsekwencje. To za udział wykładowców i studentów w powstaniu listopadowym carski zaborca zamknął Szkołę Szczególną Leśnictwa. Jednak pomimo





Gospodarstwa Wiejskiego, Politechniki Warszawskiej i Uniwersytetu Warszawskiego utworzono ochotniczy 36. Pułk Piechoty Legii Akademickiej. Sformowano także 6 ochotniczych pułków ułanów i 1 pułk szwoleżerów, w których to jednostkach służyli przede wszystkim studenci naszej Szkoły, gdyż ówczesny kawalerzysta musiał posiadać własnego konia, dobrze jeździć konno i władać białą bronią. Studenci i pracownicy SGGW walczyli również w obronie Lwowa i w powstaniach śląskich, dając swoją postawą świadectwo wierności ideałom niepokonanego narodu polskiego.

Waleczność tych polskich patriotów była wzorem dla ich młodych następców, którym świat legł w gruzach w roku 1939. Nasz zdradziecko napadnięty kraj, po raz kolejny w dziejach, musiał walczyć o tożsamość, o swoją tradycję i kulturę, o polskość. I tu także bohaterska społeczność Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego stanęła do walki o niepodległość ojczyzny. Składając ofiarę z własnego życia, walczyła na frontach kampanii wrześniowej, przelewała krew w heroicznych walkach powstania warszawskiego. Ginęła w ulicznych egzekucjach, rozstrzeliwana wraz z ludnością cywilną. Ponad sześćdziesięciu przedstawicieli naszej Szkoły (w tym czterech profesorów) trafiło do hitlerowskich obozów koncentracyjnych. Ponad stu pięćdziesięciu pracowników i wychowanków SGGW padło ofiarą stalinowskiej eksterminacji Polaków. Wywiezieni na Daleki Wschód, zamęczeni w sowieckich łagrach, rozstrzelani w Katyniu, Miednoje, Ostaszkowie i Charkowie.

Środowisko akademickie SGGW jeszcze kilkakrotnie stało przed trudnymi dziejowymi sprawdzianami. Wydarzenia burzliwych lat 1956–1989 i konieczność przeciwstawiania się ówczesnym niedemokratycznym władzom zmuszała studentów i pracowników naszej Uczelni do konkretnych działań. I za każdym razem, gdy społeczeństwo protestowało przeciw łamaniu prawa i próbom pozbawienia narodu świeżo odyskanej wolności, nasza społeczność brała w tych działaniach



czynny udział. Pamiętamy tych, którzy solidarnie uczestniczyli w ogólnopolskim ruchu, mającym na celu pokojowe przekształcanie Polski w państwo suwerenne i samorządne, i którzy mimo obaw przyłączyli się do pamiętnego strajku w grudniu 1981 roku.

#### Szanowni Państwo!

Po raz kolejny zgromadziliśmy się w Auli Kryształowej, by w Apelu poległych przywołać pamięć 453 członków naszej społeczności. Ich nazwiska umieszczone na tablicach pamiątkowych są nie tylko świadectwem tragedii naszego narodu. Są również niemym apelem do kolejnych pokoleń o bezwzględne poszanowanie pokoju. Jest to bowiem wartość bezcenna, ale krucha i nie dana raz na zawsze. Laureat Pokojowej Nagrody Nobla z 1952 roku powiedział:

„Groby żołnierzy są najlepszymi kazaniem o pokoju.”

Walka o wolność kraju, okupiona krwawą ofiarą, pochłania zawsze najwaleczniejsze jego dzieci. Niech ich los będzie dla nas przestrożą. Wsłuchajmy się w ich przesłanie. Wspomnijmy bohaterstwo i podziękujmy za wolną Polskę.





Miltenberg, lipiec 2015 roku. Tournée Chóru Akademickiego po Niemczech

## Okiem i uchem niezależnego recenzenta

**Chór Akademicki SGGW w Warszawie jest zespołem ludzi dążących do propagowania kultury muzycznej w Uczelni, a także poza nią. Od 1979 roku dyrygentem jest dr Michał Dąbrowski, rolę korepetytora od momentu powstania chóru w 1964 roku pełni mgr Ewa Goc, a za kształcenie wokalne odpowiedzialna jest sopranistka Jolanta Kaufman.**

**C**hór bierze udział we wszystkich uroczystościach akademickich: nadania tytułów doktora honoris causa, wręczenia dyplomów doktorom habilitowanym i promocjach doktorów, inauguracjach roku akademickiego i wielu innych. Zespół, składający się ze studentów, absolwentów i pracowników Uczelni oraz zaprzyjaźnionych z nimi entuzjastów muzyki koncertuje prezentując muzykę a capella w programach obejmujących wiele epok. Mimo że zdecydowana większość chórzystów nie ma wykształcenia muzycznego, chór realizuje ambitne plany koncertowe, sięgając także po skomplikowane dzieła oratoryjne. Szczególnym rodzajem takich wykonań jest współpraca z innymi renomowanymi zespołami chóralnymi. Przykładem takiego działania była prezentacja „Niemieckiego Requiem” Johannesa Brahmsa 7 listopada 2015 roku wraz z trzema chórami ze Skandynawii i orkiestrą Sinfonia Nova pod dyrekcją Zbigniewa Szablewskiego.

W okresie Bożego Narodzenia 2015 roku tradycyjnie chór śpiewał kolędy podczas spotkania oplatkowego na Uczelni, a także realizował program koncertowania w miejscowościach zamieszkania niektórych chórzystów: Pruszkowie, Śniadowie i Ostrołęce.

W niedzielę 17 stycznia 2016 roku chór pod dyrekcją Michała Dąbrowskiego wystąpił wraz z solistami Jolantą Kaufman – sopran i Aleksandrem Kunachem – tenor oraz Zespołem Kameralnym Camerata Vistula w warszawskiej Bazylice Świętego Krzyża, prezentując koncert kolęd.

Publiczność, która wypełniła nawy świątyni, z uwagą wysłuchała opracowań kolęd dokonanych przez dyrygenta chóru, odwołujących się do kolejnych epok historycznych,

od średniowiecza poczynając na współczesności kończąc. Ten historyczny kalejdoskop przedstawiony z entuzjazmem przez chórzystów z SGGW odkrył na nowo przed słuchaczami niezwykle bogactwo i piękno polskiego dziedzictwa kolędowego. Ramą programu były dwie barokowe formy: czteroczęściowy motet „Dzisiaj w Betlejem” i pięcioczęściowa kantata na temat „Anioł pasterzom mówił”. Obok tych dużych form w szczególności sposób zachwyciły kolędy opracowane w stylu muzyki Skalnego Podhala: „Gdy się Chrystus rodzi”, „Przybieżeli do Betlejem” i „W żłobie leży” z udziałem góralskiej kapeli, fletów i owczych dzwoneczków oraz brzmiały w stylu Chopinowskiego mazurka „Do szopy, hej pasterze”. Reakcja publiczności była spontaniczna i objawiła się długotrwałymi oklaskami oraz owacją na stojąco na zakończenie koncertu. Świetnie zaprezentowali się soliści, a współpraca chóru ze znakomitymi instrumentalistami z Cameraty Vistuli mogła być dla słuchaczy źródłem głębokiej satysfakcji.

W dniach 16–17 kwietnia 2016 roku Chór Akademicki SGGW brał udział w Ogólnopolskim Festiwalu Chóralnym Cantat viWAT, którego przesłuchania odbywały się w klubie Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie w kilku kategoriach: chóry jednorodne, chóry mieszane, chóry kameralne i chóry akademickie. Chór naszej Uczelni odniósł sukces, uzyskując Srebrny Dyplom w kategorii chórow akademickich. W niedzielę 17 kwietnia odbyły się w Katedrze Polowej Wojska Polskiego koncert finałowy i gala rozdania nagród.

Maj 2016 roku to czas obchodów 200-lecia tradycji SGGW. Tym razem chór pod dyrekcją Michała Dąbrowskiego przygotował na tę uroczystość świetny program, który spotkał



Bazylika Św. Krzyża w Warszawie, 17 stycznia 2016 roku. Koncert kolęd

się z uznaniem publiczności zgromadzonej w warszawskich Łazienkach Królewskich.

Prawie równolegle z ww. obchodami w maju w kościele Nawiedzenia NMP na Nowym Mieście odbywały się XVI Spotkania Chórów Warszawskich w ramach festiwalu CANTATE DOMINO organizowanego przez nasz Chór Akademicki od 1984 roku.

Rok akademicki 2016/2017 zaczął się udziałem chóru w uroczystości inauguracji. Na niedzielę 6 listopada chór zaprosił społeczność akademicką do Bazyliki Świętego Krzyża na koncert oratoryjny, który odbył się wraz z chórami Vox Magna ze Szwecji i Chorus Felix z Norwegii, z solistami Łucją Szablewską – sopran i Łukaszem Hajduczenią – baryton oraz orkiestrą Sinfonia Nova pod dyktando Zbigniewa Szablewskiego. Kolejny raz wykonano „Ein Deutsches Requiem” Johanna Brahmsa.

W ramach IX Festiwalu Polskiej Muzyki Kameralnej Chór Akademicki SGGW zaprosił na kolejne dwa koncerty, z których pierwszy odbył się w niedzielę 13 listopada w sali koncertowej NOT przy ulicy Czackiego, gdzie chór wystąpił

z solistami i zespołem Camerata Vistula w programie wypełnionym muzyką polską. Oprócz „Bogurodzicy” i „Psalmy” Mikołaja Gomółki zabrzmiały „Piosnki Staropolskie” w opracowaniu Jerzego Dobrzańskiego, „Suita Mazurów” Zygmunta Noskowskiego i pieśni patriotyczne.

W niedzielę 20 listopada w Bazylice Świętego Krzyża odbył się koncert organowy w wykonaniu dyrygenta chóru Michała Dąbrowskiego, który zaprezentował neoromantyczną polską muzykę organową: Fantazję f-moll Konstantego Gorskiego, Chant triste i Capriccio op. 36 Mieczysława Surzyńskiego oraz VIII Symfonię organową Feliksa Nowowiejskiego.

Profesjonalny poziom osiągnięty przez Chór Akademicki SGGW nie byłby możliwy bez harmonijnej współpracy wszystkich chórzystów podążających od wielu lat za wskazaniem interpretacyjnymi swego dyrygenta. Należy również podkreślić życzliwą atmosferę i otwarcie władz Uczelni na działalność Chóru, starającego się przez upowszechnianie muzyki o rozświecanie dobrego imienia macierzystej *Alma Mater*.

dr hab. **Maria Parlińska**, prof. nadzw. SGGW



Warszawa, 22 maja 2016 roku. Koncert w Łazienkach



## Stępem przez życie

**Stępem przez życie – tak powoli i do tego z trudem idą przez życie podopieczni Fundacji Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym HIPOTERAPIA. Ośrodek hipoterapii na Ursynowie powstał w 1988 roku i dzięki wsparciu władz Szkoły Główniej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie działa nieprzerwanie do dziś. Nic zatem dziwnego, że niektórzy jego jeźdźcy mają już po 20, 30 lat. Kto raz poznał smak przygody z koniem, radości pokonywania przeszkód na jego grzbiecie, niechętnie z tego rezygnuje.**

**H**ipoterapeuci pracujący w Fundacji są jednocześnie pedagogami, pedagogami specjalnymi, psychologami, rehabilitantami, instruktorami jazdy konnej i w trakcie zajęć hipoterapii z dziećmi z różnymi zaburzeniami rozwoju starają się poprawić ich funkcjonowanie zarówno w sferze fizycznej, jak i emocjonalnej, poznawczej i społecznej. Sześć koni przygotowanych do pracy terapeutycznej wspiera ich w tym długotrwałym i wymagającym systematycznej pracy procesie. Jednak nikt i nic nie jest w stanie „wyleczyć” z autyzmu, zespołu Downa czy niepełnosprawności intelektualnej. Osoby te wymagają wsparcia przez całe życie, a z czasem, kiedy skończą już szkołę, warsztaty terapii zajęciowej nie mają już dla nich inspirującej oferty, nie mają szansy na pracę zawodową i w ich życiu pojawia się pustka. Nic więc dziwnego, że podopieczni Fundacji HIPOTERAPIA nie chcą się rozstać z ośrodkiem na Ursynowie, dalej jeżdżą tu konno, pomagają w pracy w stajni, biorą udział w zawodach jeździeckich, biegach myśliwskich i innych atrakcjach organizowanych przez hipoterapeutów. Raz na trzy lata Fundacja organizuje konferencje hipoterapeutyczne,

aby podzielić się swoją wiedzą i doświadczeniami z osobami zainteresowanymi hipoterapią – tą niezwykle skuteczną i atrakcyjną dla pacjentów formą terapii wspierającej wieloprofilową rehabilitację osób niepełnosprawnych.



Jedną z takich konferencji odbyła się w dniach 12–13 listopada 2016 roku w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. V Międzynarodowa Konferencja Hipoterapeutyczna „Stępem przez życie”, jak wszystkie poprzednie, uzyskała Honorowy Patronat JM Rektora SGGW. Organizatorami byli Fundacja Pomocy Dzieciom Niepełnoprawnym HIPOTERAPIA i Polskie Towarzystwo Hipoterapeutyczne, a honorowym gościem była Sanna Mattila-Rautiainen, przewodnicząca Międzynarodowej Federacji Konie w Edukacji i Terapii (Federation of Horses in Education and Therapy International – HETI).

Pierwszą sesję poprowadził prof. Jerzy Kita z Wydziału Medycyny Weterynaryjnej SGGW, prezes Polskiego Towarzystwa Hippiatrycznego. Sesja poświęcona była zagadnieniom zootechnicznym i weterynaryjnym z jednym wyjątkiem. Otworzył ją wykład terapeutek Fundacji HIPOTERAPIA mgr Iwony Jeziorskiej i mgr Dominiki Ustjan „Wybrane zagadnienia z dialogu motywującego i ich wykorzystanie w hipoterapii”. Przybliżyły one pojęcie dialogu motywującego, który jest nie tylko specyficzną techniką rozmowy, ale przede wszystkim wyjątkowym podejściem do drugiego człowieka. Jest oddziaływaniem skoncentrowanym na osobie potrzebującej wsparcia z przyjęciem szerokiej perspektywy uwarunkowań, w jakich ona się znajduje. Skupia się na wykorzystaniu indywidualnych zasobów pacjenta, jego mocnych stronach, wpływa na budowanie gotowości do zmiany.

Kolejne wystąpienia były poświęcone zagadnieniom zootechnicznym, bogato ilustrowanym przez referaty dr. Jacka Łojka z Wydziału Nauk o Zwierzętach SGGW i jego współpracowników. Były to kolejno: „Wpływ masażu klasycznego na parametry pracy serca koni pracujących w hipoterapii. Studium przypadku” opracowany z inż. Joanną Soborską, „Analiza populacji koni wykorzystywanych w hi-

poterapii w obrębie regionu warszawskiego” opracowana z inż. Magdaleną Guz

Sanna Mattila-Rautiainen i Joanna Dzwonkowska



poterapii w okolicy Warszawy” opracowane z inż. Karoliną Barbasiewicz i dr Anną Łojek.

Z powyższych referatów wynikało, że przeciętny koń do hipoterapii ma ok. 14 lat, prosty i mocny grzbiet, że dominują wśród nich konie rasy huculskiej i że różne konie mogą zupełnie odmiennie reagować na masaże i należy się liczyć z tym, że nie w każdym przypadku przyniesie on spodziewany efekt. Zgadza się z tym całkowicie i cieszymy się, że nasze obserwacje jako praktyków znalazły potwierdzenie w badaniach naukowych!

W drugiej połowie pierwszego dnia konferencji „Stępem przez życie” wykładowcy skoncentrowali się na bezpośrednim oddziaływaniu konia i jego ruchu na jeźdźcę niepełnosprawnego i podstawowych zasadach prowadzenia badań klinicznych, również tych dotyczących wpływu hipoterapii na funkcjonowanie osób niepełnosprawnych.

Drugi dzień konferencji poświęcono w większości aspektom psychopedagogicznym hipoterapii. Przedstawiono referaty dotyczące m.in. wprowadzenia hipoterapii do edukacji dzieci z autyzmem i mózgowym porażeniem dziecięcym, zasad budowania relacji w terapii z udziałem konia, oddziaływania konia i jazdy konnej na dorosłe osoby niepełnosprawne, roli hipoterapii w aktywizacji osób starszych.

Podsumowania konferencji dokonała Anna Strumińska, prezes Polskiego Towarzystwa Hipoterapeutycznego i Fundacji Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym HIPOTERAPIA, dziękując wykładowcom i uczestnikom konferencji oraz władzom Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego za pomoc w jej organizacji. To bardzo ważne, że hipoterapeuci, sympatycy i osoby zainteresowane hipoterapią mogą się spotkać w murach Uczelni, której misją jest służyć rozwojowi gospodarczemu i intelektualnemu polskiego społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wiejskich i szeroko rozumianego środowiska naturalnego. Mamy nadzieję, że konferencja „Stępem przez życie” będzie miała swój skromny wkład w realizację tej misji, a w szeroko rozumianym środowisku naturalnym koń, jako zwierzę towarzyszące człowiekowi od tysięcy lat, zajmie należne mu miejsce.

Anna Strumińska





## SPIS TREŚCI

### KRONIKA WYDARZEŃ

Inauguracja roku akademickiego 2016/2017 .....	2
Przemówienie JM Rektora SGGW prof. dr. hab. Wiesława Bielawskiego .....	2
Wystąpienie przedstawiciela Samorządu Studentów .....	6
Wystąpienie przedstawiciela Rady Doktorantów .....	8
Badania epidemiologiczne a zdrowie populacji, czyli jak być pozytywnie aktywnym w systemie ochrony zdrowia Wykład inauguracyjny gen. bryg. prof. dr. hab. n. med. Grzegorza Gielera .....	9
Dziesięć lat anglojęzycznych studiów weterynaryjnych w SGGW .....	14
Salon Socjologiczny w SGGW .....	18
70-lecie studiów na Wydziale Budownictwa i Inżynierii Środowiska .....	21
Jubileusz Profesora Henryka Jasiorowskiego .....	24
Pożegnanie profesora-poety Franciszka Kobryńczuka (1929–2016) .....	28
Hydrologia zlewni zurbanizowanych .....	31
Bioróżnorodność dla rozwoju .....	32
Święto Niepodległości 2016 .....	36
Wystąpienie JM Rektora SGGW prof. dr. hab. Wiesława Bielawskiego .....	38
Okiem i uchem niezależnego recenzenta .....	41
Stępem przez życie .....	43

## AGRICOLA

Pismo Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego  
w Warszawie  
Nr 96 – GRUDZIEŃ 2016

**Redaktor naczelny:** Teresa Zaniewska

**Zespół redakcyjny:** Ewa Domańska-Ilkiewicz (grafik), Jan Kiryjow, Monika Kuźmicka, Irena Mioduszevska, Tomasz Ruchniewicz, Krzysztof Szwejk, Elżbieta Wojnarowska, Anna Żuchowska

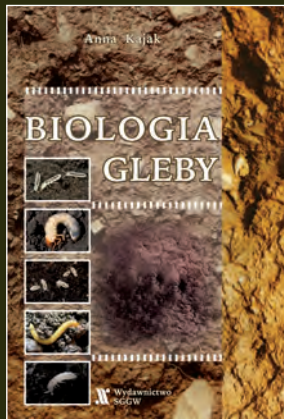
**Fotografie:** Małgorzata Trzak, Wojciech Rozenek, autorzy artykułów, archiwum Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie

ISSN 1640-4734. Druk: Agencja Reklamowo-Wydawnicza A. Grzegorzczak, www.grzeg.com.pl

Nakład: 1500 egz.

Adres redakcji: wydawnictwo@sggw.pl, tel. 22 593 55 27

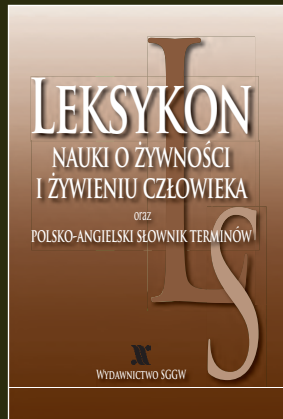
Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo skrótów i opracowania redakcyjnego tekstów przyjętych do druku.



242 s. 35 zł



572 s. 60 zł



528 s. 60 zł



268 s. 45 zł



540 s. 70 zł



284 s. 35 zł

# Wydawnictwo SGGW

ul. Nowoursynowska 166, 02-787 Warszawa  
tel. 22 593 55 20, 22 593 55 22, -25 (sprzedaż)  
fax 22 593 55 21

e-mail: [wydawnictwo@sggw.pl](mailto:wydawnictwo@sggw.pl)  
Internet: [www.wydawnictwosggw.pl](http://www.wydawnictwosggw.pl)

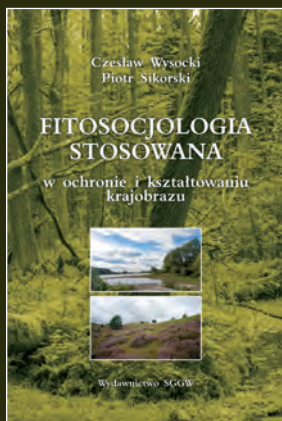
**Nasze publikacje oferujemy  
w sprzedaży bezpośredniej i wysyłkowej**



484 s. 80 zł



412 s. 40 zł



556 s. 60 zł



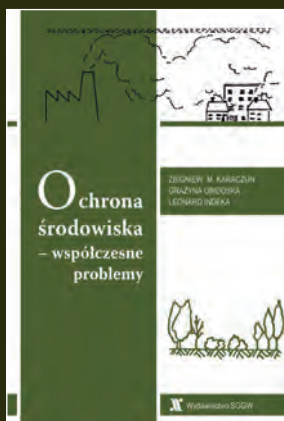
196 s. 28 zł



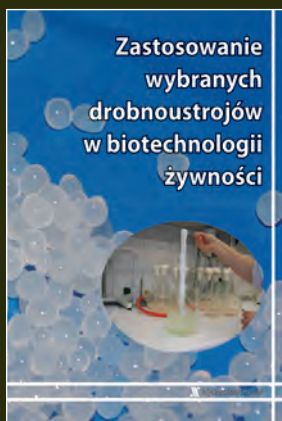
268 s. 35 zł



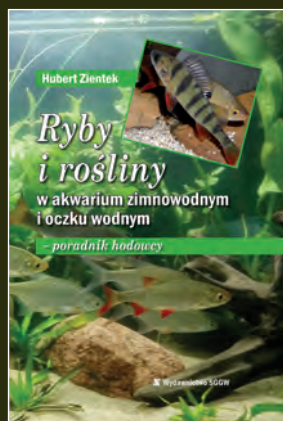
232 s. 35 zł



324 s. 40 zł



352 s. 40 zł



260 s. 50 zł



720 s. 90 zł



296 s. 40 zł